

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	42600 Зв`язки з громадськістю
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	061 Журналістика

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	42600
Назва ОП	Зв`язки з громадськістю
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Супшкова Олена Миколаївна, Василенко Кароліна Сергіївна, Супрун Володимир Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	29.01.2024 р. – 31.01.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/2012-01-16-10-32-45/vidomosti-pro-samootsiniuvannia-osvitnikh-prohram
Програма візиту експертної групи	https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/2012-01-16-10-32-45/vidomosti-pro-samootsiniuvannia-osvitnikh-prohram

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Зв'язки з громадськістю», яка реалізується в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», цілком відповідає критеріям акредитаційної експертизи. Аналіз ОП та проведення фокус-груп із заявленими в програмі респондентами переконують експертну групу, що навчальний процес і підготовка здобувачів за освітньою програмою відбуваються на належному рівні. Зміст ОП цілком забезпечує її мету в підготовці висококваліфікованого фахівця, здатного розв'язувати прикладні завдання комунікацій з громадськістю та володіти практичними навичками технологій впровадження цивілізованих зв'язків з громадськістю в різних сферах суспільного життя. Викладацький склад, до якого входять доктори і кандидати наук, що мають практичний досвід, використовує широку палітру форм, методів та прийомів навчання залежно від змісту того чи іншого освітнього компонента. Сильною стороною освітньої програми є потужне залучення роботодавців та професіоналів-практиків до аудиторної роботи й освітнього процесу загалом через упровадження авторських курсів, гостьових лекцій, тренінгів, майстер-класів, їх участь в організації обох видів практики. ЗВО застосовує студентоцентричний підхід, здобувачі мають широкі можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Університет забезпечує ОП матеріально-технічними засобами для її реалізації. Студенти мають психологічно комфортні умови та соціальний захист, усі, хто потребує, забезпечені гуртожитком. Налагоджена система внутрішнього моніторингу якості вищої освіти, яка відповідає запитам основних стейкхолдерів, створює умови для розвитку й удосконалення ОП, що інспірує спроможність готувати висококваліфікованих та конкурентоздатних фахівців на вітчизняному ринку праці.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Особлива увага при формулюванні цілей та програмних результатів приділяється позиції провідних роботодавців як потужних гравців на ринку праці, що добре знають вимоги та потреби реального сектору. ЗВО намагається максимально залучити їх до формулювання цілей і результатів навчання, удосконалення ОП, створюючи комфортні умови комунікації через: 1) безпосередні запрошення на засідання випускової кафедри; 2) шляхом урахування думки стейкхолдерів, залишеної на офіційних каналах зв'язку як реакція на оприлюднення освітньої програми на сайті ЗВО; 3) спеціально створену для цього FB-спільноту піарників PR Masters, де ведеться пошук найоптимальніших шляхів розвитку ОП; 4) шляхом особистих контактів гаранта з роботодавцями. 2. Позитивною практикою ОП є наявність професійно-орієнтованих сертифікатних програм («Діджитал комунікації», «Публічні комунікації: стратегії та прикладні комунікаційні технології», «Урядові комунікації»), прослуховування яких посилює спеціальні компетентності та розширює спромоги випускників на ринку праці. 3. Форми і методи навчання й викладання за ОП «Зв'язки з громадськістю» забезпечують ПРН, є студентоцентрованими, зазначені в силабусах дисциплін: навчальні події (прес-конференції, брифінги), командні та індивідуальні проекти, дискусії, інтерактивні методи навчання (ділові ігри, мозковий штурм), аналіз практичних кейсів. 4. Активна залученість до освітнього процесу і безпосередньо аудиторної роботи зі здобувачами професіоналів-практиків, провідних експертів галузі (не лише у форматі гостьових лекцій, тренінгів, майстер-класів, але й шляхом викладання роботодавцями інноваційних авторських курсів (ОК «Внутрішньокорпоративні комунікації», «Оцінка ефективності комунікаційної діяльності», «Репутаційний та бренд менеджмент» «Бізнес комунікації»), які розробляються як запит на сучасні тренди та потреби галузі). 5. Матеріально-технічна база, навчально-методичне та програмне забезпечення створюють комфортні умови навчання та сприяють успішній реалізації освітнього процесу. ЗВО ретельно піклується про створення безпечного освітнього середовища в умовах повномасштабного вторгнення і забезпечує безпечними та комфортними укриттями всіх членів освітнього процесу. Здобувачам надається всебічна підтримка та за необхідності медична допомога.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Слабка сторона: низка силабусів нормативних ОК пропонують здобувачам списки застарілої літератури, найновіші позиції якої датовані більш ніж десятилітньою давниною (напр., найновіша література ОК «Вступ до спеціальності» датована 2013 р., ОК «Основи соціальних комунікацій» 2011 р., ОК «Вступ до політології» 2002 р. тощо). Рекомендація: викладачам, які забезпечують ОК, до кінця 2023-2024 навчального року оновити списки рекомендованої літератури відповідно до найновіших досягнень науки та галузі. 2. Слабка сторона: наявність у списках літератури, рекомендованої силабусами здобувачам освіти, російськомовних позицій (напр., ОК «Основи соціальних комунікацій», ОК «Методи ситуаційного аналізу сфері PR») та навіть видань країни-агресора (ОК «Вступ до політології», ОК «Методи ситуаційного аналізу сфері PR», ОК «Організація та планування PR-кампанії: теорія, стратегія, тактика»), що прямо суперечить рекомендаційному листу МОН України №1/16742-23 від 27.10.2023 «Про застосування державної мови у сфері освіти», а також внутрішньому документу ЗВО: п. 3.5 «Правил внутрішнього розпорядку НаУКМА», що стосується заборони спілкування російською (мовою країни-агресора) працівникам та здобувачам освіти. Рекомендація: викладачам нормативних ОК до кінця 2023-2024 н.р. оновити списки літератури, вилучивши російськомовні позиції та видання країни-агресора. 3. Слабка сторона: перспективи запропоновані для здобувачів навчальним закладом з неформальної та інформальної освіти не реалізуються повною мірою на ОП. Рекомендація: гарантові, викладачам, які задіяні в реалізації ОП, ознайомлювати та заохочувати здобувачів вищої освіти до використання можливостей отримання неформальної освіти поза ЗВО; застосовувати різні рекомендовані МОН освітні платформи, наприклад Stanford Open Edx, Udacity, Future Learn, TED тощо. 4. Слабка сторона:

здобувачі вищої освіти не вказали конкретні приклади своєї участі в наукових заходах. Рекомендація: для залучення студентської спільноти до наукової діяльності завідувачці кафедри, гаранту активніше інформувати здобувачів про майбутні наукові заходи та заохочувати до участі; залучати викладачів і здобувачів до виконання реальних наукових проєктів, що фінансуються Міністерством освіти і науки України, Національним фондом досліджень України, міжнародними донорами та грантодавцями. 5. Слабка сторона: експертною групою на ОП зафіксовано порушення вибірковості. Це стосується освітнього компоненту «Вступ до Могілянських студій»: по-перше, викладається для всього контингенту здобувачів освіти першого курсу без винятку; по-друге, викладається із першого семестру. Такий підхід суперечить «Положенню про організацію освітнього процесу в НаУКМА», п. 4.17. Рекомендація: адміністрації університету з 2024-2025 навчального року усунути зазначені суперечності щодо ОК «Вступ до Могілянських студій».

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Ціллю освітньої програми є «формування висококваліфікованого фахівця, здатного вирішувати прикладні завдання комунікацій з громадськістю та володіти практичними навичками технологій впровадження цивілізованих зв'язків з громадськістю в різних сферах суспільного життя, дотримуючись високих професійних стандартів та етики PR» (<https://pratkma.ukma.edu.ua/bakalavrat/opys-prohramy>). У ході акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що цілі ОП прямо корелюються зі «Стратегією розвитку Національного університету «Києво-Могілянська академія» на 2015-2025 р.» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/14-stratehiia-rozvytku-naukma-na-2015-2025-r-r) та місією ЗВО, що «формує високоосвічену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства» (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/pryznachennia-ta-misiia>). Основний фокус освітньої програми полягає в підготовці спеціалістів саме для сфери зв'язків із громадськістю, здатних використовувати свої знання задля гармонізації стосунків організації з громадськістю, формування довіри до організації на основі професійних стандартів. Саме цей фокус визначає унікальні риси ОП, адже її вузьке фокусування (типовими в українській вищій освіті є поєднання зв'язків з громадськістю й реклами чи медіакомунікацій) на комунікаційних аспектах PR, надає їй можливість цілеспрямованої та ґрунтовної підготовки фахівців передовсім для сфери зв'язків з громадськістю.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Проведення фокус-групи з ключовими стейкхолдерами дав ЕГ розуміння того, що цілі та програмні результати навчання, які реалізує ОП, відповідають вимогам усіх зацікавлених сторін. Серед основних стейкхолдерів виділяється академічна спільнота самого ЗВО, котра має більш ніж десятилітній досвід підготовки магістрів зі зв'язків з громадськістю й відповідно професійні напрацювання для реалізації ОП (у тому числі й сертифікатні програми, першою з яких була у 2003 році «Теорія і методика зв'язків з громадськістю»), вітчизняного освітньо-наукового середовища (кафедра реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики, кафедра галузевої соціології Національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій Національного університету ім. В.Н. Каразіна, Інститут соціології НАНУ) та передових європейських практик (Гельсінський університет, Фінляндія). На формування цілі та ПРН потужний вплив має думка здобувачів освіти, моніторинг якої відбувається як на рівні гаранта ОП під час безпосередньої комунікації зі здобувачами (на зустрічі з ЕГ студенти підтвердили не лише періодичність зустрічей з гарантом, але й урахування висловлених пропозицій: збільшення кількості практичних занять, розширення переліку вибіркових ОК), так і через щосеместрові анкетування, організовані Центром забезпечення якості освіти (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Крім того, здобувачів запрошують на засідання кафедри, де обговорюються питання удосконалення ОП, вони мають можливість внести свої зауваження під час письмового опитування, яке проводить випускова кафедра. До чільних стейкхолдерів ОП належать роботодавці, чия думка при формуванні цілей та програмних результатів є однією з визначальних, адже саме представники галузі знають реальні потреби та запити ринку праці. Їх залучення відбувається трьома шляхами: 1) безпосередня участь під час засідань кафедри, де обговорюються питання модернізації ОП (такий формат задіяності підтвердили на зустрічі з

ЕГ директор з розвитку PR-агенції Newsfront Вікторія Чернова та засновниця й директор PR-агенції Perfect PR, голова комітету з маркетингу та PR Європейської бізнес-асоціації Наталя Улинець); 2) щорічне обговорення програми із залученням професійної спільноти через оприлюднення на офіційному сайті ЗВО з відповідними каналами зворотного зв'язку (<http://surl.li/orswv>); 3) залучення найбільшої професійної FB-спільноти піарників PR Masters, де ведеться пошук найоптимальніших шляхів розвитку ОП (<http://surl.li/orsxo>). Крім того, думка роботодавців доноситься шляхом особистих контактів гаранта з ключовими стейкхолдерами з числа роботодавців. Такий формат співпраці підтвердили учасники зустрічі ЕГ з роботодавцями. Залученість усіх ключових зацікавлених сторін дозволяє сформулювати валідні цілі та програмні результати навчання освітньої програми.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та її ПРН спроектовано з урахуванням основних тенденцій спеціальності, виходячи з особливостей освітньої програми, згідно з якими випускники можуть професійно реалізуватися в консалтингових PR-фірмах, відділах зв'язків з громадськістю, департаментах комунікації органів влади, бізнес-компаніях, політичних та громадських організаціях та їх прес-центрах. Цьому сприяють ОК, спеціальні компетентності та програмні результати навчання, аспектно спроектовані на сферу зв'язків з громадськістю. Зокрема, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17 і спеціально заявлений в ОП ПРН 19, який підкреслює особливості освітньої програми. Програма передбачає не тільки оволодіння інструментами і технологіями PR-комунікації, а й оволодіння високими професійними стандартами та етикою у сфері PR. Крім того, реалізація освітньої програми направлена на останні тренди в галузі, зокрема активну діджиталізацію медіасередовища, забезпечувані ОК «Діджитал-комунікації». Власне про потребу у фахівцях з такими компетентностями говорили на зустрічі з ЕГ роботодавці. Зокрема, Засновниця та директор PR-агенції Perfect PR, голова комітету з маркетингу та PR Європейської бізнес-асоціації Наталя Улинець, директор з розвитку PR-агенції Newsfront Вікторія Чернова, заступниця керівниці Vox Check Валерія Степанюк стверджували, що ринок праці сьогодні відчуває «кадровий голод», тому потребує фахівців саме з такими компетентностями, які пропонує ОП. Роботодавці запевнили, що Київщина як регіон, у якому розташовані найбільші PR-компанії з постійно відкритими вакансіями, із успіхом працевлаштовуватиме майбутніх випускників ОП. Гарант та робоча група ОП постійно моніторять ринок праці й перебувають у тісному зв'язку з представниками PR-агентств, а також внутрішньокорпоративних PR-департаментів через проведення спільних подій, що дозволяє відстежити основні тенденції й запити роботодавців. Разом з тим, гарант та робоча група запозичували досвід у провідних ЗВО України, які мають спільні точки дотику до аналізованої освітньої програми (кафедра реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики та кафедра галузевої соціології Національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій Національного університету ім. В.Н. Каразіна), а також закордонних університетів, чільним з яких став Гельсінкський Університет (Фінляндія). Крім того, робочою групою в основу ОП покладено передові міжнародні стандарти (зокрема, рекомендації IPRA та The Commission on Public Relations Education) для підготовки фахівців для сфери зв'язків з громадськістю.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

У ході акредитаційної експертизи ЕГ проаналізувала ОП та встановила, що вона повністю відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 20.06.2019 р. Освітня програма узгоджується зі стандартом вищої освіти за всіма параметрами: обсягом – 240 кредитів ЄКТС; загальними (ЗК 1-12) та спеціальними (СК1-6) компетентностями; включенням усіх результатів навчання (РНО1-РН18), а також додатковим результатом навчання, який забезпечується навчанням в університеті (ПРН 19) й підкреслює риси унікальності ОП; формою підсумкової атестації здобувачів освіти у вигляді підготовленого проекту PR-компанії або комунікаційної стратегії, до якого додають пояснювальну записку. Визначені стандартом вищої освіти загальні та спеціальні компетентності, результати навчання досягаються сформованим переліком з відповідним змістовим наповненням обов'язкових компонентів, які поглиблюються блоком «Дисципліни професійної та практичної підготовки» вибіркової частини навчального плану ОП. Звідси можна констатувати, що запропонована освітньою програмою матриця відповідності освітніх компонентів, компетентностей та програмних результатів навчання цілком відповідає стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Особлива увага при формулюванні цілей та програмних результатів приділяється позиції провідних роботодавців як потужних гравців на ринку праці, що добре знають вимоги та потреби реального сектору. ЗВО намагається

максимально залучити їх до формулювання цілей і результатів навчання, удосконалення ОП, створюючи комфортні умови комунікації через: 1) безпосередні запрошення на засідання випускової кафедри; 2) шляхом урахування думки стейкхолдерів, залишеної на офіційних каналах зв'язку як реакція на оприлюднення освітньої програми на сайті ЗВО; 3) спеціально створену для цього FB-спільноту піарників PR Masters, де ведеться пошук найоптимальніших шляхів розвитку ОП; 4) шляхом особистих контактів гаранта з роботодавцями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У ході акредитаційної експертизи ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП Критерію 1 за підкритерієм 1.1, оскільки ОП має чітко сформульовані цілі, що узгоджуються з місією та стратегією університету; за підкритерієм 1.2 цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням усіх стейкхолдерів; за підкритерієм 1.3 цілі ОП та ПРН корелюють зі стандартом вищої освіти зі спеціальності 061 «Журналістика», враховується досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО; за підкритерієм 1.4 ОП дозволяє досягти ПРН, визначених Стандартом за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, з метою підкреслення унікальних ознак ОП уведено додатковий ПРН 19, який дає можливість забезпечити реалізацію професійної етики PR-працівника, моральних принципів та норм у виробничих стосунках (з колегами, представниками ЗМІ, громадськістю). Зважаючи на відсутність слабких сторін та інноваційних практик ЕГ оцінила критерій 1 на рівень В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми – 240 кредитів ЄКТС, що відповідає Закону України «Про вищу освіту» частина 2, ст. 5, п. 5 та Стандарту вищої освіти спеціальності 061 «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. На обов'язкові ОК відведено 150 кредитів ЄКТС, на вибіркові ОК виділено 90 кредитів ЄКТС, що цілком відповідає вимогам чинного законодавства.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Здобуття освіти на ОП реалізується винятково за денною формою й становить 3 р. і 10 міс. Зміст ОП характеризується чіткістю побудови й становить загалом логічну систему взаємопов'язаних ОК з поділом на нормативні та вибіркові дисципліни. До блоку нормативної частини навч. плану ОП віднесено ОК, які формують загальні і спеціальні компетентності з циклами загальногуманітарної (напр., ОК «Англійська мова», «Українська мова за проф. спрямуванням»), світоглядної (напр., ОК «Психологія», «Вступ до політології»), професійної (напр., «Методи ситуаційного аналізу сфері PR», «Теорія та практика журналістики», «Основи виробництва медіапродукту» та ін.), а також практичної підготовки (напр., два види практики: навчальна та виробнича). Щоправда, невмотивованим є перенесення в редакції ОП 2023 року ОК «Основи наукових досліджень» з другого року навчання на четвертий, що вносить певний дисбаланс у структурно-логічну схему, адже дисципліна читатиметься вже після того, як студенти напишуть дві курсові роботи (одну – на другому курсі, другу – на третьому). Тим більше, що відповідно до силябусу ОК «Курсова робота» її структура передбачає дослідницьку частину з розкриттям таких категорій, як «актуальність», «мета», «методи», «технології», «список використаних джерел», що відповідає тематичному наповненню нормативної дисципліни «Основи наукових досліджень» (теми 1-8). Залишається незрозумілим, яким чином здобувач з'ясовує ці поняття, якщо дисципліна не виконує пропедевтичну функцію введення в засадничі категорії наукознавства, а емпірика передре навчально-теоретичній підготовці. Нелогічною є й реалізація ОК «ОНД» ПР12 «Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою» замість цілком логічного ПР11 «Вільно спілкуватися з

професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою», оскільки курс викладається українською мовою, що було уточнено на зустрічі з академічним персоналом у викладача, який забезпечує дисципліну. Варто звернути увагу й на те, що низка силабусів нормативних ОК пропонує здобувачам списки застарілої літератури, найновіші позиції якої датовані більш ніж десятилітньою давниною (напр., найновіша література ОК «Вступ до спеціальності» датована 2013 р., ОК «Основи соціальних комунікацій» 2011 р., ОК «Вступ до політології» 2002 р. тощо). Трапляються у списках літератури й російськомовні видання (напр., ОК «Основи соц. комунікацій», ОК «Методи ситуаційного аналізу сфері PR») та навіть видання країни-агресора (ОК «Вступ до політології», ОК «Методи ситуаційного аналізу сфері PR», ОК «Організація та планування PR-кампанії: теорія, стратегія, тактика»). Вибіркова частина навчального плану ОП репрезентована блоками дисциплін професійної та практичної підготовки й дисциплін вільного вибору студента. Цінно, що друга частина представлена також пропонованими студентам сертифікатними програмами, які дають можливість розширити професійну підготовку здобувачів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 061 «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 20.06.2019 р., оскільки, об'єктами вивчення та професійної діяльності є соціально-комунікаційні процеси, комунікаційні аспекти діяльності й поведінки людей та їхніх груп, спільнот; PR матеріали, які створюються в процесі здійснення зв'язків з громадськістю; аудиторія та інші споживачі (користувачі) цих матеріалів. ОП передбачає реалізацію всіх результатів навчання, які включено в стандарті вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» нормативними освітніми компонентами. Аналіз силабусів ОК як обов'язкового, так і вільного вибору здобувачів, структури та вимог до навчальної й виробничої практик, вимог до курсових робіт, форми виконання кваліфікаційних проєктів, дозволяє дійти висновку про повну відповідність спеціальності «Журналістика» в аспекті зв'язків з громадськістю та комунікаційної роботи.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії у ЗВО регламентується низкою нормативних документів: «Положенням про організацію освітнього процесу в НАУКМА» (<http://surl.li/dzssy>), «Порядком формування індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти та проведення запису на вибіркові освітні компоненти за допомогою системи автоматизованого запису в НАУКМА» (<http://surl.li/bivyr>), «Методичними вимогами до структури та змісту навчальних планів в НАУКМА» (<http://surl.li/outgh>), «Порядком запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumentynaukma/doc_view/570-poriadok-zapysustudentiv). ЕГ мала можливість переконатися, що зазначені положення є дієвими, а ЗВО надає здобувачам широкі можливості для реалізації індивідуальної траєкторії в освіті. Навч. планом ОП передбачено вибір з двох каталогів: «Дисципліни професійної та практичної підготовки», який складається із 32 професійно-орієнтованих дисциплін і дає можливість поглибити ПРН і спеціальні компетентності майбутнього фахівця, та «Дисципліни вільного вибору студента», де пропонуються ОК з усіх бакалаврських ОП університету. Процедурно запис на дисципліни здійснюється через систему автоматизованого запису САЗ (<https://my.ukma.edu.ua/auth/login>), з якою здобувачів знайомлять під час прослуховування ОК «Могилянські студії» (щоправда незрозумілою залишилася процедура її обрання). Студенти обирають дисципліни як з першого переліку дисциплін, так і з другого. Цінно, що альтернативою другому каталогу вибіркових компонентів є сертифікатні програми професійно-орієнтованого характеру, які пропонує ОП: в ОП 2020, 2021, 2022 рр. їх було три («Діджитал комунікації», «Публічні комунікації: стратегії та прикладні комунікаційні технології», «Урядові комунікації»), в ОП 2023 їх зменшено до двох («Міжнародні комунікації», «Діджитал комунікації»). При чому здобувачів не обмежують винятково цими сертифікатними програмами: навпаки, університет пропонує на вибір 25 сертифікатних програм, що функціонують у межах різних ОП й оприлюднені на сайті ЗВО (<http://surl.li/outmj>). Під час проведення фокус-групи зі студентами вони підтвердили інформацію про можливість вільного обрання дисциплін з обох переліків або сертифікатної програми. Крім безперешкодного обрання передбачених ОП дисциплін, здобувачі мають можливість вільно обирати теми курсових та кваліфікаційних робіт. Кафедра не нав'язує свої теми, а пропонує здобувачам самостійно обирати проблему майбутнього дослідження. Не обмежені здобувачі й у виборі бази практики: профільна кафедра пропонує 20 баз для практичного вдосконалення знань, умінь і навичок, але разом з тим, якщо студент має бажання проходити практику в самостійно обраній піар-компанії, ЗВО дає йому таку можливість. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів забезпечується й через можливість академічної мобільності, чим скористалася низка студентів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організацію практичної підготовки здобувачів у ЗВО регламентує «Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти НАУКМА» (наказ № 80 від 14.02.2022 р.) (<http://surl.li/bivyk>). Навчальним планом

ОП передбачено два види практик: навчальна та виробнича, обсяг кожної має 3 кредити ЄКТС. Навчальна практика відбувається на 3 курсі й передбачає надання майбутньому фахівцеві цілісного уявлення про роботу професійної PR-організації або PR-підрозділу установи, підприємства чи громадської організації та практику застосування комунікаційних технологій у сучасному інформаційному суспільстві; виробнича практика проходить на 4 курсі і прогнозує закріплення й поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, розвиток практичних навичок, оволодіння сучасними методами та методиками досліджень у межах обраної професії, ознайомлення з формами організації та засобами праці у відповідній галузі. Разом з тим, в ОП 2023 було внесено зміни, які передбачають заміну навчальної практики на ознайомчу і збільшення кредитного навантаження на обидва види практики до 5 кредитів ЄКТС як вислід на побажання здобувачів та роботодавців. На момент акредитаційної експертизи ЗВО укладено 20 угод з різними базами практики, серед яких PR-агенції Be-It, Perfect PR, Mainstream Communications, Newsfront, PR Army, Pointer Agency, Melnykova PR, Міністерстві розвитку громад, територій та інфраструктури, Transparency International та ін. Для допомоги здобувачам у проходженні практик студентам пропонуються їх силабуси з інструктажем, де висвітлено мету практик, завдання до них, форми контролю та параметризовано шкалу оцінювання виконаних завдань. Крім того, практична підготовка здобувачів здійснюється завдяки практико-орієнтованим ОК, що дозволяють здобувачам отримати необхідні вміння й навички та фахові компетентності. На практичну підготовку здобувачів вищої освіти «працюють» дві курсові і кваліфікаційна робота, які виконуються у вигляді практичного проєкту з застосування комунікаційних інструментів та технологій шляхом підготовки PR стратегії/програми з підготовленими PR або комунікаційними продуктами. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що ОП передбачає досить потужну практичну підготовку для набуття спеціальних компетентностей, необхідних майбутнім випускникам для роботи за фахом.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз ОП та проведення фокус-групи зі здобувачами дають ЕГ підстави стверджувати, що студенти набувають соціальних навичок відповідно до цілей освітньої програми: критичного мислення, лідерства, роботи в команді, комунікабельності, креативності, етичних норм поведінки та дотримання принципів академічної доброчесності, проведення презентацій, побудови взаємин, стресостійкості тощо. Основні soft skills здобуваються під час засвоєння нормативних та вибіркового ОК. Силабуси цих освітніх компонентів пропонують різноманітні навчальні завдання (розв'язання кейсів, презентації, дискусії), що також допомагає формуванню соціальних навичок. Проте формуванню soft skills сприяють і організовані ЗВО наукові та професійні івенти, які відвідують здобувачі (наприклад, II науково-практична конференція «Особливості трансформації комунікацій в умовах новітніх суспільних викликів»). Крім того, соціальні навички формуються у здобувачів шляхом їх участі в громадському житті університету, через їх задіяність у художній самодіяльності, творчих колективах, які функціонують у ЗВО: народна хорова капела «Почайна», художня студія «Антресоль», студентський театр-студія НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/resursi/kulturno-mistetski-tsentr>), а також різноманітних спортивних івентах (дисципліна «Фізичне виховання» для студентів 1 р. н. бакалаврських програм відноситься до нормативної частини навчального плану), де набуваються навички командного духу та якості переможця.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На момент акредитаційної експертизи професійний стандарт за спеціальністю Об1 «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів в університеті регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<http://surl.li/dzssy>), відповідно до якого співвідношення аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів на бакалавраті становить 1/3, загальне тижневе аудиторне навантаження – 24 год., навчальний день – не більше 9 год., з яких не більше 6 годин аудиторного навантаження. Обсяг часу, відведеного на виконання кваліфікаційної роботи, становить 12 кредитів ЄКТС. Завдання для самостійної підготовки здобувачів є виваженими та загалом дозволяють у повному обсязі опрацювати навчальний матеріал. Усі види робіт (як аудиторна, так і самостійна) чітко прописані в силабусах навчальних дисциплін. Тому можемо зробити висновок, що обсяг ОП і всіх ОК є оптимальним та збалансованим і дає можливість досягти програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми

здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти за ОП «Журналістика» не здійснюється. Разом з тим, в університеті розроблено Положення «Про дуальну форму здобуття вищої освіти у НаУКМА» (наказ №479 від 08.12.2020) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-aukma/doc_download/1784-polozhennia-pro-dualnu-formu-zdobuttia-vyshchoi-osvity), що вказує на послідовні кроки ЗВО в напрямку поступової імплементації дуальної форми навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Широкі можливості для реалізації здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії: побудова вибіркового циклу освітніх компонентів за двома каталогами: «Дисципліни професійної та практичної підготовки» і «Дисципліни вільного вибору студента», вільне обрання тем курсових, кваліфікаційних робіт, можливість академічної мобільності. Крім того, позитивною практикою ОП є наявність професійно-орієнтованих сертифікатних програм, прослуховування яких посилює спеціальні компетентності та розширює спромоги випускників на ринку праці. При чому здобувачів не обмежують винятково цими сертифікатними програмами: навпаки, університет пропонує на вибір 25 сертифікатних програм, що функціонують у межах різних ОП й оприлюднені на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Слабка сторона: невмотивованість перенесення в редакції ОП 2023 року ОК «Основи наукових досліджень» з другого року навчання на четвертий, що вносить певний дисбаланс у структурно-логічну схему, адже дисципліна читатиметься вже після того, як студенти напишуть дві курсові роботи (одну – на другому курсі, другу – на третьому). Тим більше, що відповідно до силабусу ОК «Курсова робота» її структура передбачає дослідницьку частину з розкриттям таких категорій, як «актуальність», «мета», «методи», «технології», «список використаних джерел», що відповідає тематичному наповненню нормативної дисципліни «Основи наукових досліджень» (теми 1-8). Рекомендація: гарантові та робочій групі в новій редакції ОП, яка готується на 2024-2025 н.р., перенести ОК «Основи наукових досліджень» до початку написання студентами курсової роботи, що забезпечить теоретико-методологічну базу для її створення. 2. Слабка сторона: низка силабусів нормативних ОК пропонують здобувачам списки застарілої літератури, найновіші позиції якої датовані більш ніж десятилітньою давниною (напр., найновіша література ОК «Вступ до спеціальності» датована 2013 р., ОК «Основи соціальних комунікацій» 2011 р., ОК «Вступ до політології» 2002 р. тощо). Рекомендація: викладачам, які забезпечують ОК, до кінця 2023-2024 навчального року оновити списки рекомендованої літератури відповідно до найновіших досягнень науки та галузі. 3. Слабка сторона: наявність у списках літератури, рекомендованої силабусами здобувачам освіти, російськомовних позицій (напр., ОК «Основи соц. комунікацій», ОК «Методи ситуаційного аналізу сфері PR») та навіть видань країни-агресора (ОК «Вступ до політології», ОК «Методи ситуаційного аналізу сфері PR», ОК «Організація та планування PR-кампанії: теорія, стратегія, тактика»), що прямо суперечить рекомендаційному листу МОН України №1/16742-23 від 27.10.2023 «Про застосування державної мови у сфері освіти», а також внутрішньому документу ЗВО: п. 3.5 «Правил внутрішнього розпорядку НаУКМА», що стосується заборони спілкування російською (мовою країни-агресора) працівникам та здобувачам освіти. Рекомендація: викладачам нормативних ОК до кінця 2023-2024 н.р. оновити списки літератури, вилучивши російськомовні позиції та видання країни-агресора. 4. Слабка сторона: невідповідність ПРН певним освітнім компонентам (наприклад, реалізація в ОК «Основи наукових досліджень» ПРН 12 хоч курс викладається українською мовою і відсутність при цьому ПРН 11) та освітній програмі загалом (наприклад, у матриці відповідностей ПРН обов'язковим компонентам ОП передбачено, що ОК «Основи соціології» забезпечують досягнення ПРН 04 та ПРН 05. Аналіз силабусу ОК «Основи соціології» не містить відповідних ПРН, а ті ПРН, які визначені, не корелюється ні з ОП, ні зі стандартом вищої освіти). Рекомендація: до початку 2024-2025 н.р. викладачам, які забезпечують ОК, привести у відповідність до ОП ПРН, а гарантові перевірити кореляцію їх з ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ дійшла висновку про повну відповідність ОП Критерію 2 за підкритерієм 2.1, оскільки обсяг ОП та окремих ОК у кредитах ЄКТС відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; часткову відповідність за підкритерієм 2.2, оскільки ОК загалом складають логічну систему та дозволяють досягти ПРН (за винятком ОК «Основи соціології» з набуттям відповідних програмних результатів навчання), проте у структурно-логічну схему ОП 2023 року варто внести зміни, перенісши вивчення «Осно

наукових досліджень» з четвертого курсу на другий, що дозволить підготувати здобувачів до написання курсових робіт, які виконуються на 2 і 3 курсах, також варто оновити списки рекомендованої літератури для здобувачів застарілої літератури окремих ОК, уникаючи при цьому російськомовної та літератури, виданої країною-агресором; повну відповідність за підкритерієм 2.3, бо зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 061 «Журналістика»; повну відповідність за підкритерієм 2.4, оскільки в ОП передбачена можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії в обсязі 25% від загального обсягу; повну відповідність за підкритерієм 2.5, оскільки ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку; за підкритерієм 2.7 (професійний стандарт відсутній); повну відповідність за підкритерієм 2.6, адже ОП формує soft skills (креативність, комунікація, лідерські якості, вміння працювати в команді та ін.); повну відповідність за підкритерієм 2.8, адже в ОП реалістично відбито фактичне навантаження здобувачів, співвідношення між аудиторною та самостійною роботою є збалансованим; за підкритерієм 2.9 (підготовка здобувачів за дуальною формою не здійснюється). Зважаючи на зазначене, ЕГ оцінює відповідність Критерію 2 на рівні В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання на ОП «Зв'язки з громадськістю» є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, щорічно оновлюються та оприлюднюються на офіційному веб-сайті Національного університету «Києво-Могилянська академія» (<https://vstup.ukma.edu.ua/>) та відповідають «Умовам прийому до закладів вищої освіти», які щороку видає МОН. Вебсторінка приймальної комісії ЗВО є інформативною і чітко структурованою, що дозволяє вступникам швидко знаходити необхідну інформацію та розуміти всі етапи й умови вступу до університету. На сайті виокремлені різні розділи, такі як «Спеціальності» (<http://surl.li/qarfa>), «Етапи вступної кампанії» (<http://surl.li/jnrz>), «Вагомі коефіцієнти предметів» (<https://vstup.ukma.edu.ua/weight-coefficients-NMT>), «Мотиваційний лист» (<https://vstup.ukma.edu.ua/bachelor/motivaciyuniy-lyst>), «Документи для зарахування» (<https://vstup.ukma.edu.ua/bachelor/required-documents>), «Вартість навчання» (<https://vstup.ukma.edu.ua/bachelor/vartist-navchannya>), «Стипендії» (<http://surl.li/qdgvz>) та інші.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» враховують специфіку прийому на навчання за освітньою програмою «Зв'язки з громадськістю». Вступ проводиться на основі конкурсного балу, який складається з суми результатів відповідних предметів НМТ, помножених на вагові коефіцієнти. Перелік коефіцієнтів наведений в додатку 3 до Правил прийому до НаУКМА та розділений на 2 блоки (основний і додатковий) (<http://surl.li/qdgvz>). Для спеціальності 061 «Журналістика» в основному блоці зазначені такі предмети: українська мова та література (складає 0,45) і математика (0,30). У додатковому блоці розміщений альтернативний перелік предметів, які абітурієнт може обрати при вступі. Серед них найбільші вагомі коефіцієнти надаються іноземній мові (0,35) та історії України (0,25). Визначені конкурсні компоненти обумовлені пріоритетністю цих дисциплін для спеціальності та особливостями ОП. Розділ ОП «Зв'язки з громадськістю» на сайті вступної кампанії НаУКМА (<http://surl.li/qdgvz>) містить важливу інформацію для абітурієнтів зазначеної ОП, а саме: мету й переваги спеціальності, відеопрезентацію, доступні міжнародні академічні мобільності, можливості працевлаштування, приклад навчального плану та контакти для зв'язку з гарантом ОП. У такий спосіб університет демонструє професійний підхід щодо презентації своїх освітніх програм та інформуванні майбутніх здобувачів вищої освіти.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності регулюються: «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (пункти 7.20, 7.21 <http://surl.li/qdgvz>), «Положенням про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність бакалаврів, магістрів НаУКМА» (<http://surl.li/qdgvz>) та «Положенням про порядок участі у програмах внутрішньої та міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/dzstl>). Відповідно до зазначених документів, визнання результатів здійснюється із врахуванням навантаження, передбаченого для опанування освітніх компонент ОП у ЗВО-партнері, визначеного кількістю кредитів ЕКТС чи інших систем. Для перезарахування отриманих результатів під час академічної мобільності для нормативної дисципліни університет рекомендує співпадіння змісту або програмних результатів не менше 60%. Обізнаність здобувачів про визнання результатів навчання забезпечується розміщенням нормативних документів на сайті ЗВО. Також діє відділ міжнародних зв'язків та співробітництва, який спрямований на розвиток результативної міжнародної діяльності університету, створення довготривалих партнерських і міжкультурних зв'язків з іншими ЗВО. На ОП «Зв'язки з громадськістю» в повному обсязі реалізується програма міжнародної академічної мобільності студентів. Під час зустрічі зі здобувачами було

з'ясовано, що студентка А. Фонотова двічі брала участь в академічній мобільності: в Європейському університеті Відріна у Франкфурті-на-Одері (Німеччина) за програмою ЄС Еразмус+ та в Університеті Торонто за двостороннім договором. Після останньої мобільності здобувачка перерахувала 4 курси, зокрема «Діджитал комунікації» та «Цифрові медіа, цифрові розробники» тощо. Також в академічній мобільності в Коледжі Аллегені (США) була М. Глитень, після чого мала змогу перерахувати 7 курсів, зокрема «Комунікації заради зміни поведінки», «Репутаційний та бренд менеджмент», «Практикум з комунікацій в соціальних медіа» тощо. Студентка А. Гордієнко після мобільності в Університеті Кадір Хаса (Туреччина) перерахувала 4 курси: «Діджитал комунікації», «Теорія і практика рекламної діяльності». За час реалізації ОП в академічній мобільності були: В. Фадченко (Варшавський університет, Польща), Д. Підкошена (Університет Глазко, Велика Британія), М. Мілейко (Університет МакЮен, Канада), О. Родіонова (Вільний університет Берліна, Німеччина) та інші. Здобувачі ознайомлені з можливостями, що пропонуються у рамках академічної мобільності й обізнані з процедурою визнання та перерахування результатів.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів, отриманих у неформальній/інформальній освіті керується «Положенням про порядок та процедуру визнання в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту» (<http://surl.li/elwfr>). Документ розміщено у загальному доступі на офіційному сайті НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/>). Відповідно до цього положення, визнання результатів навчання відбувається у формі проведення співбесіди чи контрольних заходів. Не пізніше ніж за 14 календарних днів до початку семестру, в якому викладається ОК, здобувач подає до деканату факультету заяву-декларацію та перелік додатків (сертифікат, свідоцтво, витяги з результатами оцінювання тощо). Створюється комісія (не менше 3 осіб), у складі: декан факультету, завідувач кафедри, гарант ОП та викладач, який забезпечує реалізацію освітніх компонент, що пропонуються до визнання. Комісія окреслює форму проведення перерахування, розглядає документи та приймає рішення. Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на нормативні, професійно орієнтовані та вільного вибору дисципліни. У НаУКМА на бакалавраті обсяг визнаних результатів навчання не може перевищувати 9 кредитів ЄКТС. У ході спілкування зі здобувачами було встановлено поінформованість студентів про можливості та процедуру визнання результатів неформальної/інформальної освіти. На ОП існує практика перерахування балів. Наприклад, в ОК «Інтегровані комунікації» у 2021-22 н.р. здобувачі мали змогу пройти 2 онлайн курси на платформах Prometheus та Coursera на вибір, після надання сертифікатів студент міг отримати 20 балів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Здобувачі ОП «Зв'язки з громадськістю» мають досвід визнання та перерахування отриманих результатів навчання в академічній мобільності, зокрема студентка А. Фонотова після мобільності в Університеті Торонто перерахувала 4 курси, М. Глитень з навчання в Коледжі Аллегені (США) – 7 курсів – п. 3.3. Співпраця за програмою Еразмус + з міжнародними ЗВО та активна мобільність студентів (В. Фадченко (Варшавський університет, Польща), Д. Підкошена (Університет Глазко, Велика Британія), М. Мілейко (Університет МакЮен, Канада), О. Родіонова (Вільний університет Берліна, Німеччина) збагачує наукову та культурну різноманітність університету, розвиває міжособистісні й міжкультурні навички здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабка сторона: перспективи запропоновані для здобувачів навчальним закладом з неформальної та інформальної освіти не реалізуються повною мірою на ОП. Рекомендація: гарантові, викладачам, які задіяні в реалізації ОП, ознайомлювати та заохочувати здобувачів вищої освіти до використання можливостей отримання неформальної освіти поза ЗВО; застосовувати різні рекомендовані МОН освітні платформи, наприклад Stanford Open Edx, Udacity, Future Learn, TED тощо.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Беручи до уваги наведені сильні сторони і позитивні практики, а саме відповідність правил прийому ЗВО особливостям ОП, впровадження академічної мобільності і визнання результатів неформальної освіти затвердженими положеннями, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає вимогам критерію 3 за рівнем В. А наведені рекомендації слід розглядати як додаткові можливості розвитку та покращення ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчальний процес у ЗВО регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<http://surl.li/dzssy>). Під час зустрічей з'ясовано, що форми та методи навчання та викладання на освітній програмі «Зв'язки з громадськістю» сприяють реалізації студентоцентрованого підходу, відповідають принципам академічної свободи та виступають інструментом досягнення мети, проміжних цілей і ПРН. В умовах воєнного стану в ЗВО використовують змішану модель навчання, яка передбачає формування офлайн та онлайн груп із поступовим поверненням до аудиторної форми навчання, що залежить від безпекової ситуації та облаштування додаткових укриттів. Віддалений режим навчання здійснюється через платформу DistEdu (<https://distedu.ukma.edu.ua>), де містяться комплекси з навчальних дисциплін, силабуси, журнал оцінок, що було продемонстровано гарантом ОП під час ознайомлення з матеріально-технічною базою. Відповідно до «Порядку формування індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти та проведення запису на вибіркові освітні компоненти за допомогою системи автоматизованого запису (САЗ) в НаУКМА» від 23.11.2023 (<http://surl.li/bivyr>) здобувачі мають право вибору навчальних дисциплін, як курсів у блоці дисциплін професійної підготовки (рекомендовані кафедрою), так і вільного вибору всіх ОП, що дає змогу формувати профіль підготовки за певними напрямками. ЕГ впевнилася, що здобувачі мають змогу обирати ВК через САЗ. В університеті створені умови для автономії і свободи навчання, викладання та науково-дослідницької діяльності. На ОП «Зв'язки з громадськістю» науково-педагогічні працівники обирають форми та методи навчання в межах академічної свободи. Зокрема, під час Зустрічі з викладачі зазначили, що на заняттях можуть вільно обирати форми і методи викладання, визначаючи оптимальні засоби досягнення ПРН, зокрема використовують навчальні події, командні та індивідуальні проекти, дискусії, інтерактивні методи навчання (ділові ігри, мозковий штурм), аналіз практичних кейсів, підготовку комунікаційних матеріалів та планів кампаній. У силабусах вказані й такі форми робіт – «Кризові комунікації», «Організація зв'язків із ЗМІ» – командні ділові ігри, групові проекти; «Медіаменеджмент» – панельні дискусії; «Проф. стандарти PR діяльності» – аналіз та вирішення завдань кейсів. Викладачі пропонують авторські курси, для студентів проводяться майстер-класи практиків PR. Здобувачі проходять щосеместрове опитування з моніторингу якості викладання дисциплін у вигляді анкетування. Керівниця Центру забезпечення якості освіти під час зустрічі з ЕГ повідомила, що результати опитувань аналізуються на засіданні кафедри, індивідуально обговорюються з кожним викладачем у разі необхідності. Цю інформацію також підтвердила завідувачка кафедри та гарант. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі висловили задоволення навчанням, відзначили, що є достатня кількість практичних занять. Проте висловили також побажання збільшити кількість практик, враховуючи динамічність розвитку галузі.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час Зустрічі 4 зі здобувачами з'ясувалось, що інформування про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання у межах окремих навчальних дисциплін відбувається на початку їх вивчення (перші заняття). Перед початком першого року навчання відбувається організаційна зустріч першокурсників із викладачами, завідувачем кафедри, гарантом програми, під час якої здобувачам доводиться вся інформація про ОП, розповідається про специфіку навчання, вибіркові дисципліни, перспективу наукової та міжнародної діяльності тощо. Крім того, інформація подана на сайті НаУКМА <http://surl.li/ouhoa>, міститься в силабусах, розміщених на платформі DistEdu. Платформа е-навчання DistEdu дає змогу представляти зміст курсу структуровано, там же розміщуються навчальні матеріали та ведеться журнал оцінок, де студенти можуть бачити свої результати упродовж курсу, туди ж викладаються матеріали для опрацювання. Інституційні особливості навчання пояснюються на вибірковій дисципліні «Вступ до Могилянських студій» (1 курс, перший семестр). Заняття передбачають ознайомлення студентів із ресурсами університету, Центру електронної освіти, бібліотеки, особливо, електронною колекцією та вироблення практичних навичок у інформаційному пошуку, засобах організації навчального процесу та самостійної роботи, знайомству з основами корпоративної комунікації через MS Office 365, основами цифрової безпеки, елементами психологічного налаштування на університетське середовище та новий спосіб життя студента, формуванням навичок soft skills (презентаційні навички, стресостійкість, управління часом, робота в команді тощо). Виділено окремий блок питань, пов'язаний із академічною доброчесністю та існуючою політикою щодо запобігання плагіату в НаУКМА (академічний плагіат, фабрикація, списування). Значна частина курсу полягає в опануванні з використанням реальних платформ наукової інформації та наукометрії (в т.ч. Web of Science, Scopus тощо). Курс повністю представлено на платформі електронного навчання НаУКМА DistEdu (MOODLE) – www.distedu.ukma.edu.ua. Дисципліна дуже інформативна, але звертає на себе увагу той факт, що вона вибіркова і викладається в першому семестрі для першокурсників. У той же час відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА <http://surl.li/dzssy> п. 4.17 «студенти першого року навчання не обирають дисципліни

вільного вибору». Під час зустрічі гарант не зміг пояснити таку колізію та розповісти про процедуру вибору вказаної дисципліни. На Зустрічі 4 здобувачка 1 курсу зауважила, що «Вступ до Могилянських студій» є обов'язковою.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Викладачі кафедри зв'язків з громадськістю здійснюють власні наукові дослідження у межах кафедральної теми «Удосконалення системи зв'язків з громадськістю та урядових комунікацій як чинник зміцнення громадянського суспільства в Україні», (2021–2025 рр., № держреєстрації 0121U10042, кер. В. Королько). Дисертація на здобуття ступеня доктора наук О. Суської виконана в межах цієї теми (науковий консультант – д. фісоф. н., проф. В. Королько). В університеті щороку (останній тиждень січня – перший тиждень лютого) проводяться «Дні науки в НаУКМА». Кафедра має Угоди про наукову співпрацю та проходження виробничої практики з провідними науковими установами, бізнес-організаціями та профільними агенціями. Серед них: «Mainstream Communication & Consulting», PBN Hill+Knowlton Strategies, HAVAS-PR KYIV. Незважаючи на практикоорієнтованість, освітня програма пропонує ОК, присвячені безпосередньо дослідницьким та науковим методам («Основи наукових досліджень»), що дозволяє студентам набувати дослідницькі навички. Здобувачі освіти, які виявили схильність до наукової роботи, мають можливість брати участь в університетських наукових конференціях із можливістю публікації результатів дослідження. Із 2022 року на кафедрі зв'язків з громадськістю проводиться щорічна науково-практична конференція «Особливості трансформації комунікацій в умовах новітніх суспільних викликів» (<http://surl.li/ouxxb>). Студенти Підгорна В., Рябов Г., Артеменко Є. брали участь у цій конференції з доповіддю «PR-сфера в Україні. Яка вона?». На резервній зустрічі завідувачка кафедри повідомила, що здобувачі ОП «Зв'язки з громадськістю» також беруть участь у конкурсі дослідницьких робіт імені Ігоря Ткаченка (роботи подали Глитень М., Молчанова А., Захарова О.). До конкурсної комісії конкурсу ввійшли і викладачі НаУКМА та фахівці Kantar Україна. У той же час констатуємо, що за освітньою програмою відсутня практика залучення студентів до наукової роботи з оплатою праці. Під час резервної зустрічі завідувачка кафедри повідомила, що наукові гуртки при кафедрі не функціонують, проте є творчі майстерні для студентів. Сприяють розвитку дослідницьких навичок і написання курсових робіт та пояснювальної записки до бакалаврської роботи. Здобувачі самостійно обирають теми курсових, кваліфікаційних робіт, наукових керівників за їхніми науковими інтересами. Водночас під час Зустрічі 4 здобувачі не зазначили про свої виступи на наукових конференціях та про наявність опублікованих тез доповідей та/чи наукових статей.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час зустрічі науково-педагогічні працівники кафедри зв'язків з громадськістю підтвердили, що перегляд змісту ОК відбувається постійно перед початком нового навчального року. За потреби оновлюються силабус, зміст, перелік рекомендованої літератури, завдання для самостійної роботи відповідно до наукових досягнень і практичних запитів. У той же час ЕК зауважила, що в деяких силабусах список рекомендованої літератури потребує оновлення. Наприклад, найновіша література в списку рекомендованої до вивчення ОК «Вступ до спеціальності», датована 2016 роком, ОК «Копірайтинг» – 2013, «Методи ситуаційного аналізу в сфері PR» – 2015. У силабусах навчальних дисциплін («Методи ситуаційного аналізу в сфері PR», «Основи соціальних комунікацій») у списку рекомендованої літератури є російськомовні джерела. У результаті аналізу відомостей самооцінювання, спілкування з викладацьким складом та іншими учасниками освітнього процесу, опрацювання силабусів, з'ясовано, що наукові напрацювання НПП використовуються ними у викладацькій діяльності. Зокрема, гарант освітньої програми Д. Коник використав дослідження комунікаційної спроможності органів місцевого самоврядування, проведене в рамках проєкту ПРОМІС та підготовки авторського посібника «Довіра громади: кризові комунікації органів місцевого самоврядування» (2020) для актуалізації курсів «Кризові комунікації» та «Організація зв'язків із ЗМІ», доцент А. Зінченко оновила зміст ОК «Інтегровані комунікації», «Сталий розвиток організацій» та «Професійні стандарти PR-діяльності» на основі ознайомлення із кращими практиками компаній (Конкурс для креативної індустрії X-RAY Marketing Awards); результатами досліджень LOOQME State of PR 2021-2023, USC Annenberg Center for Public Relations (2018-2023), 2020-2023 Edelman Trust Barometer. Оновлення змісту ОК відбувається шляхом включення до переліку інформаційних ресурсів ОК міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, наукових публікацій / методичних розробок за авторством викладачів («Сталий розвиток організацій»); видань англійською мовою («Інтегровані комунікації»); систематичне залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення окремих лекцій та майстер-класів (В. Чернова, А. Бурячкова). Під час Зустрічі 3 А. Зінченко зауважила, що використовує на своїх дисциплінах знання і навички, отримані на PR заходах та вебінарах – форум #SHKALA (2019), Shkala Forum (2022), PR марафон (MMR, 2022-2023), вебінари (CSR Ukraine, 2020-2023).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація дослідницької роботи в університеті передбачена «Планом стратегічного розвитку НаУКМА на 2015–2025 рр.». Академічну мобільність у навчальному закладі регулює «Положення про порядок участі у програмах внутрішньої та міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти» (наказ 2 від 3.01.2024 р.,

<http://surl.li/dzstl>). Науково-педагогічні працівники, які забезпечують функціонування ОП «Зв'язки з громадянськістю», беруть участь у міжнародних проєктах. Так, професор О. Суська учасниця проєкту «Толерантність на кордонах Європи – вимір для України», 2018-2020 рр. за участю Університету Людвіга Максиміліана (м. Мюнхен, Німеччина). Гарант освітньої програми Д. Коник – член Асоціації Sidney Lectures. У межах програми Erasmus+ відвідував Гельсінський університет для ознайомлення з передовим досвідом і новітніми підходами до підготовки фахівців. Професор В. Королько – член Міжнародної асоціації PR (IPRA) – співпрацював із британськими та європейськими колегами-науковцями, що надало можливість використати при розробленні програми міжнародні професійні стандарти. Під час Зустрічі 7 начальниця відділу міжнародних зв'язків та співробітництва Л. Човнюк зазначила, що вся інформація про можливості міжнародного обміну знаходиться на сайті Відділу міжнародного співробітництва НаУКМА (<https://dfc.ukma.edu.ua>): програми навчання і стажування, ініційовані НаУКМА, які основні документи потрібні для навчання за кордоном тощо. Під час Зустрічі 4 студенти повідомили, що вони поінформовані про можливості академічної мобільності. Здобувачка А. Фонотова детально озвучила процедуру подання документів і зауважила, що після мобільності в Університеті Торонто їй перезараховано курси «Діджитал комунікації», «Цифрові медіа, цифрові розробники». Також М. Глитень після мобільності в Коледжі Аллегені (США) перезараховано курси «Комунікації заради зміни поведінки», «Репутаційний та бренд менеджмент», «Практикум з комунікацій в соціальних медіа», «Теорія і практика рекламної діяльності». На сьогодні в академічній мобільності знаходяться М. Глитень (Коледж Аллегені, США), О. Радіонова (Вільний університет Берліна, Німеччина), А. Гордієнко, Х. Степаненко (Університет Торонто, Канада), В. Федченко (Варшавський університет, Польща), Д. Підкошена (Університет Глазго, Велика Британія) тощо. Під час Зустрічі 8 директорка наукової бібліотеки НаУКМА Т. Чорна повідомила, що здобувачі та НПП мають можливість ознайомитись зі світовими науковими здобутками завдяки безкоштовному доступу до наукометричних баз SCOPUS, Web of Science.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Запис на вибіркові освітні компоненти здобувачі здійснюють за допомогою системи автоматизованого запису (САЗ). На заняттях застосовуються різні форми і методи викладання: навчальні події (прес-конференції, брифінги), командні та індивідуальні проєкти, дискусії, інтерактивні методи навчання (ділові ігри, мозковий штурм), аналіз практичних кейсів – п. 4.1. Систематичне залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення лекцій та майстер-класів (В. Чернова, А. Бурячкова) – п. 4.4. Активна участь здобувачів в академічній мобільності (А. Фонотова, М. Глитень, О. Радіонова, А. Гордієнко, Х. Степаненко, ін.) – п. 4.5. НПП та студенти мають можливість ознайомитись зі світовими науковими здобутками завдяки безкоштовному доступу до наукометричних баз SCOPUS, Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Слабка сторона: здобувачі вищої освіти не вказали конкретні приклади своєї участі в наукових заходах. Рекомендація: для залучення студентської спільноти до наукової діяльності завідувачці кафедри, гаранту активніше інформувати здобувачів про майбутні наукові заходи та заохочувати до участі. Залучати викладачів і здобувачів до виконання реальних наукових проєктів, що фінансуються Міністерством освіти і науки України, Національним фондом досліджень України, міжнародними донорами та грантодавцями. 2. Слабка сторона: робочі програми не всіх ОК відображають оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень – п. 4.3-4.4. Крім того, у переліку рекомендованих присутні російськомовні джерела. Рекомендація: до початку 2024-2025 навчального року гарантові переглянути наповнення робочих програм усіх освітніх компонентів та оновити перелік рекомендованої літератури з урахуванням динамічного розвитку галузі. 3. Слабка сторона: експертною групою на ОП зафіксовано порушення вибірковості. Це стосується освітнього компоненту «Вступ до Могилянських студій». По-перше, викладається для всього контингенту здобувачів освіти першого курсу без винятку; по-друге, викладається із першого семестру. Такий підхід суперечить «Положенню про організацію освітнього процесу в НаУКМА», п. 4.17. Рекомендація: адміністрації університету з 2024-2025 навчального року усунути зазначені суперечності щодо ОК «Вступ до Могилянських студій».

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП Критерію 4 за підкритерієм 4.1, оскільки форми і методи навчання й викладання за ОП «Зв'язки з громадянськістю» забезпечують ПРН, є студентоцентричними, зазначені в силабусах дисциплін; часткову відповідність за підкритерієм 4.2, оскільки викладання всьому контингенту здобувачів першого

курсу ОК «Вступ до Могилянських студій» із першого семестру порушує принципи вибірковості, задекларовані в Положенні про організацію освітнього процесу в НаУКМА; разом із тим здобувачам своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК; часткову відповідність за підкритерієм 4.3, оскільки забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП, у той же час за освітньою програмою відсутня практика залучення студентів до наукової роботи з оплатою праці, а також здобувачі вищої освіти не вказали під час зустрічі конкретні приклади своєї участі в наукових заходах та про наявність опублікованих тез доповідей та/чи наукових статей; часткову відповідність за підкритерієм 4.4, враховуючи динамічний розвиток галузі, оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у сфері журналістики повинно бути постійно у центрі уваги НПП, у той же час в деяких силабусах список рекомендованої літератури потребує оновлення, є російськомовні джерела; повну відповідність за підкритерієм 4.5, адже за ОП здійснюється інтернаціоналізація навчання та наукової роботи: здобувачі беруть участь у програмах академічної мобільності, НПП – в міжнародних проєктах. Зважаючи на зазначене, ЕГ оцінює відповідність Критерію 4 на рівні В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентуються чинними внутрішньоуніверситетськими документами, у яких зафіксовані норми і правила, що дозволяють встановити досягнення студентом результатів навчання для кожного освітнього компонента – «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (наказ 300 від 14.06.2021 р., <http://surl.li/dzssy>), «Положенням про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в НаУКМА» (наказ 643 від 29.12.2021р., <http://surl.li/dzvra>), «Положенням про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти НаУКМА» (наказ 250 від 06.07.2022 р., <http://surl.li/bivyk>). Графік-календар освітнього процесу в навчальному закладі затверджується щорічно. Критерії оцінювання знань здобувачів освіти з конкретної навчальної дисципліни розробляються викладачами, прописуються у силабусі, який затверджується на засіданні кафедри. На перших заняттях викладач зобов'язаний надати здобувачам силабус із описом усіх видів практичних завдань, форм контрольних заходів та критеріями оцінювання. Під час зустрічі здобувачі підтвердили, що форми, методи та критерії оцінювання є для них зрозумілими і подані в силабусах до дисциплін, які розміщені на платформі дистанційного навчання НаУКМА DistEdu. Під час зустрічі викладачі зауважили, що можуть встановлювати додаткові бали за активну участь в обговореннях, дискусіях з гостьовими лекторами, творче виконання завдань. Це прописано в силабусах до дисциплін. Форми контрольних заходів викладачі визначають самостійно в межах академічної свободи. На ОП «Зв'язки з громадськістю» використовуються такі види контролю: первинний, поточний та підсумковий. Викладачі можуть проводити експрес-контроль на платформі DistEdu під час семінарських і практичних завдань. Студенти також можуть демонструвати досягнення програмних результатів навчання під час презентацій індивідуальних та командних проєктів. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного силабусом навчальної дисципліни. Якщо в процесі навчання у здобувачів виникають питання щодо контрольних заходів, їх оцінювання, термінів подання, то вони звертаються безпосередньо до викладачів й отримують всю необхідну інформацію вчасно й оперативно.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів у НаУКМА відповідає вимогам стандарту вищої освіти. За освітньою програмою «Зв'язки з громадськістю» формою атестації здобувачів є виконання та захист кваліфікаційної роботи, яка передбачає розробку конкретного комунікаційного проєкту. Бакалаврський проєкт є самостійною роботою здобувача, що засвідчує рівень його професійної підготовки, уміння застосовувати здобуті знання для розв'язання практичних завдань, наявність здобутих професійних компетенцій, здатність критично та креативно мислити, уміння аргументувати власні позиції щодо виконаного проєкту. У методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційних робіт подана інформація про організацію роботи щодо підготовки проєкту, її структуру та зміст, порядок оформлення та процедуру захисту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів за ОП «Зв'язки з громадськістю» регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<http://surl.li/dzssy>), «Положенням про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в НаУКМА» (<http://surl.li/dzvra>), «Положенням про кваліфікаційну/магістерську роботу студента НаУКМА» (<http://surl.li/dxzaw>), «Положенням про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти НаУКМА» (<http://surl.li/bivuyk>). Повторне перескладання контрольних заходів можливе для тих, хто отримав не більше 2 незадовільних оцінок протягом семестру. До перескладання допускаються тільки ті здобувачі, у кого підсумкова оцінка не менше 30 балів. У разі незадовільної оцінки здобувач має право двічі перескладати підсумковий контроль: вперше викладачеві, вдруге – спеціально створеній деканом факультету комісії, в якій не беруть участь викладачі курсу. Таких випадків на ОП не було. Це підтвердила під час Зустрічі 8 заступниця декана факультету соціальних наук та соціальних технологій Л. Зубрицька. Якщо академічну заборгованість не ліквідовано, студент має прослухати дисципліну повторно на платній основі. Не передбачене перескладання у поточному навчальному році незадовільних оцінок (менше 60 балів), отриманих за курсові роботи і практики. Підсумкова атестація здобувачів освіти проводиться екзаменаційною комісією відповідно до «Положення про атестацію, порядок створення, організацію і роботу екзаменаційної комісії в НаУКМА» (наказ 498 від 22.12.2023 р., <http://surl.li/elwfr>). Під час зустрічі гарант ОП зауважив, що перша ЕК буде сформована у квітні, і кафедра рекомендувала на голову комісії директора Newsfront PR В. Чернову. Екзамени і залки проводяться за розкладом, який доводиться до відома викладачів і здобувачів освіти не пізніше, як за місяць до початку семестрового контролю. Графіки захистів практик, курсової та кваліфікаційної робіт затверджуються та оприлюднюються не пізніше, ніж за два тижні до початку захистів. Правила вирішення конфліктних ситуацій в НаУКМА прозорі, належно розроблені. У випадку виникнення конфліктів здобувачі вищої освіти мають можливість звернутись до завідувача кафедри або декана факультету. У поточному режимі можуть висловити свої занепокоєння гарантові ОП щодо організації навчального процесу та можливих складних ситуацій, що виникають із конкретними викладачами. Як засвідчують зустрічі, серйозних конфліктних ситуацій у здобувачів і викладачів не виникало. На Зустрічі з гарант розповів про звернення студентів щодо поганої комунікації з викладачем курсу «Основи соціології». Це питання було вирішено на рівні університету.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Принципи академічної доброчесності задекларовані в «Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» <http://surl.li/dzvqf>). Цей документ визначає засади забезпечення академічної доброчесності в освітній діяльності, а також підстави та порядок притягнення здобувачів до академічної відповідальності за порушення вимог академічної доброчесності. Система забезпечення академічної доброчесності є ключовою складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в НаУКМА. Навчальний заклад вживає різні заходи щодо ознайомлення здобувачів із поняттям та вимогами академічної доброчесності шляхом включення відповідного матеріалу до програм навчальних дисциплін («Вступ до Могилянських студій»), проведення окремих лекцій, тренінгів. Про дотримання академічної доброчесності нагадують викладачі і під час навчання, і під час проведення контрольних заходів. Упродовж двох місяців із дня зарахування здобувачі беруть на себе зобов'язання щодо дотримання академічної доброчесності, підписуючи текст присяги, який зберігається в особистій справі студента. Складанням присяги студент підтверджує, що він ознайомився з цим Положенням. Кваліфікаційна робота не допускається до захисту без надання висновку щодо наявності у ній порушень академічної доброчесності (звіту Unicheck). Усі кваліфікаційні роботи після захисту завантажуються у репозитарій. У разі виявлення порушення академічної доброчесності студента інформують про час і місце розгляду спеціально створеною комісією питання про встановлення факту порушення та про притягнення до відповідальності. У відомостях про самооцінювання зазначено, що за час існування програми кафедральна комісія розглядала кілька випадків курсових робіт, де система Unicheck зафіксувала відносно високий рівень схожості тексту, проте комісія не виявила в цих роботах порушень академічної доброчесності. На зустрічі з НПП викладачі, які були членами комісії, зазначили, що виявлено несуттєві зауваження, тому і прийнято таке рішення.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Студенти демонструють досягнення програмних результатів навчання під час презентацій індивідуальних та командних проєктів – п. 5.1. Здобувачі вищої освіти беруть на себе зобов'язання про дотримання академічної доброчесності, підписуючи текст присяги, який зберігається в особистій справі студента – п. 5.4. Головою екзаменаційної комісії рекомендовано професіонала-практика, директора з розвитку PR-агентства Newsfront Communications В. Чернову – п. 5.3.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабка сторона: як підсумковий контроль на ОП вказано екзамен (письмові та усні), заліки, захисти тез, захист звіту з практики, публічний захист кваліфікаційної роботи. У той же час у ЗВО використовують змішану модель навчання, яка передбачає формування офлайн та онлайн груп, відповідно проведення усних екзаменів потребує як спеціальної процедури, так і спеціального регулювання, що не підтверджується в доступних для ЕГ документах. Рекомендація: в. о. декана факультету соціальних наук та соціальних технологій та завідувачці кафедри зв'язків з громадськістю до кінця 2023-2024 навчального року звернути увагу на документальне оформлення процедури усного іспиту під час віддаленого навчання і ознайомити з нею здобувачів, а також з 2025 календарного року розглянути можливість залучення до комісії для другого перескладання підсумкового контролю зовнішніх експертів та/або менторів із числа практиків.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експертна група дійшла висновку, що на освітній програмі «Зв'язки з громадськістю» форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів вищої освіти відповідають стандарту, є чіткими, зрозумілими, загальнодоступними та вчасно доводяться до відома студентів. Експертна група, враховуючи сильні та слабкі сторони констатує, що діяльність за освітньою програмою в цілому відповідає визначеному критерію.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів загалом дає можливість досягнути цілей та ПРН освітньої програми. Переважна більшість викладацького складу, задіяного в реалізації ОП, мають наукові ступені і вчені звання або базову освіту відповідно до профілю освітньої програми чи забезпечуваного ОК. До складу випускової кафедри, яка у 100%-ому складі задіяна в реалізації ОП, входить два доктори наук (Королько В.Г., Суська О.О.), п'ять кандидатів наук (Зінченко А.Г., Коник Д.Л., Тітаренко І.І., Некрасова О.В., Титарчук І.М.). Професійна кваліфікація викладачів дає можливість забезпечувати курси на високому навчально-методичному рівні, адже всі викладачі профільної кафедри мають багаторічний практичний досвід роботи в галузі і знають потреби та вимоги реального ринку праці (наприклад, доц. Зінченко А.Г. – понад 15 років, ст. викл. Коник Д.Л. – понад 15 років, доц. Суська О.О. – понад 10 років і т.д.), що є позитивною практикою аналізованої ОП. Цінно, що викладачі є членами професійних об'єднань: проф. Королько В.Г. – член IPRA, віце-президент Української ліги зв'язків з громадськістю; доц. Суська – індивідуальний член Соціологічної Асоціації України, член правління Асоціації політичних психологів України, член національної професійної асоціації фахівців зв'язків з громадськістю «Українська PR Ліга», член Національної спілки журналістів України; ст. викл. Коник Д.Л. – член національної професійної асоціації фахівців зв'язків з громадськістю «Українська PR Ліга»; доц. Тітаренко І.І. – членкиня національної професійної асоціації фахівців зв'язків з громадськістю «Українська PR Ліга», ст. викл. Мельник А.В. – член національної професійної асоціації фахівців зв'язків з громадськістю «Українська PR Ліга» тощо. Інформація про професорсько-викладацький склад міститься у відкритому доступі на офіційній сторінці випускової кафедри (<https://pratkma.ukma.edu.ua/pro-kafedru/vykladachi>). Утім, надана на додатковий запит ЕГ таблиця відповідності НПП п. 38 «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» виявила, що не всі викладачі, які забезпечують нормативний блок ОП, відповідають йому в повному обсязі. Зокрема, у викладача, який забезпечує ОК «Англійська мова» (1 рік навчання), з 4 обов'язкових досягнень професійної діяльності за останні п'ять років є лише 2; у викладача ОК «Основи соціології» є лише 3; у викладача ОК «Маркетинг», ОК «Менеджмент» лише 2 досягнення; у викладача ОК «Психологія» лише 3, адже досягнення №20 – робота на посаді доцента Київського Військового Гуманітарного інституту Академії Збройних сил України – відповідно до чинних вимог не зараховується як досвід практичної роботи за спеціальністю. У деяких викладачів не вистачає необхідних п'яти публікацій у виданнях, включених до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection (наприклад, у викладача ОК «Діджитал комунікації»).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору є прозорою і регламентується в університеті положенням «Про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НаУКМА» (Наказ № 190 від 06.04.2021) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2186-polozhennia-proporiadok-obrannia-ta-pryiniattia-na-robotu-naukovo-pedahohichnykhpratsivnykiv-naukma). Під час конкурсного

добору до уваги береться відповідність профілю кафедри базової освіти, наукового ступеня, вченого звання, сертифікатів про підвищення кваліфікації, публікаційної активності, досвіду практичної роботи претендента. Загалом процедура є відкритою, прозорою й демократичною: оголошення про конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників з кваліфікаційними вимогами до вакантних посад розміщується на сайті НаУКМА (https://www.ukma.edu.ua/index.php/aboutus/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/24-kadrove-zabezpechennia-ta-pidvyshchennia-kvalifikatsii-i-vakansii/64-vakansii); викладачу, який прагне зайняти вакантну посаду, можуть запропонувати провести пробне заняття з подальшим його обговоренням на засіданні кафедри зв'язків з громадськістю; ухвалення рішення про відповідність посаді відбувається шляхом голосування членів кафедри. Якщо викладач уже працював в університеті, враховується також думка здобувачів, яку вони висловлюють шляхом щосеместрових оцінювань якості надання освітніх послуг.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці активно залучені до освітньої програми на всіх етапах її розвитку та функціонування, починаючи від моменту формулювання цілей та програмних результатів навчання (директор з розвитку PR-агенції Newsfront В. Чернова; рецензентами ОП 2022 року стали директор ТОВ «Мейнстрім» О. Гавриш, директор Be-it Agency К. Ніколаєва, ОП 2023 року – директор Комунального агентства Newsfront В. Дегтярьов) до її удосконалення та модернізації (директор з розвитку PR-агенції Newsfront В. Чернова, засновниця та директор PR-агенції Perfect PR, голова комітету з маркетингу та PR Європейської бізнес-асоціації Н. Улинець). На зустрічі з ЕГ представники роботодавців підтвердили свою активну й щорічну залученість в обговоренні ОП. Крім того, роботодавці є активними учасниками організації навчальної та виробничої практик. Варто додати, що частими є гостьові лекції чільних роботодавців: керівників PR-агенцій: Newsfront (<http://surl.li/ovnh5>), Semantrum (<http://surl.li/ouojt>), Perfect PR тощо, керівників PR-департаментів: EY Ukraine, Carlsberg Ukraine (<http://surl.li/ovnxt>). Співпраця ЗВО з роботодавцями реалізується й на рівні двосторонніх договорів. Частою є участь роботодавців в реалізації освітнього процесу у формі тренінгів, семінарів, майстер-класів, засідань круглих столів, про що розповіли самі представники галузі на зустрічі з ЕГ.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Гарант та робоча група активно працюють над залученістю професіоналів-практиків до аудиторних занять. Кафедра зв'язків з громадськістю постійно ініціює зустрічі з представниками роботодавців, експертами галузі з метою обміну їхнім досвідом зі здобувачами вищої освіти. Проведення фокус-групи з різними стейкхолдерами дало ЕГ розуміння, що ЗВО постійно дбає про те, щоб кращі представники роботодавців, експерти галузі працювали зі студентами. Формат зустрічей визначають викладачі та самі представники галузі. Так, у форматі гостьових лекцій у 2023 році зі студентами працювали О. Дальська-Латошевич, PR-директор White Press, (<http://surl.li/ovnoz>); А. Піа, керівник медіа-напряму PR Army; Артур Еванс, фахівець з комунікацій Посольства США; Л. Куц, перший секретар НСЖУ; А. Лазарева, заступник головного редактора «Українського тижня» та ін. Окрім того, професіонали-практики залучаються до настановчих конференцій на практики, які проходять здобувачі в рамках навчального процесу. У цьому навчальному році на настановчій конференції виступили представники відомих PR-агенцій «ВЕ-ІТ» (Олексій Поліщук), «NEWSFRONT» (Вікторія Чернова), благодійного фонду «КОЛО», керованого генпродюсером UkrainianFashionWeek Володимиром Нечипоруком, благодійного фонду «Таблеточки» (Ганна Юровицька), ін. Своєю презентацією надіслала керівник ТОВ «Артоб'єкт» («Кіноспільнота») Наталія Соболева, що відкриває студентам новий для них сектор культурального піару, спрямований на розвиток українського кіно (<https://pratkma.ukma.edu.ua/novynu>). Позитивною практикою в реалізації ОП є те, що професіонали-практики та відомі експерти галузі не просто залучені до викладання окремих тем ОК, але й пропонують власні авторські курси, котрі як нормативні чи вибіркові читаються здобувачам. Зокрема, у навчальному плані ОП передбачено нормативні курси «Внутрішньокорпоративні комунікації» (автор – керівник управління зв'язків з громадськістю і ЗМІ Ошадбанку Л. Зябров), «Оцінка ефективності комунікаційної діяльності» (автор – старший фахівець зі зв'язків із громадськістю компанії «Уклон» К. Банна), «Репутаційний та бренд менеджмент» (автор – керівник напрямку стратегічних корпоративних комунікацій НАК Нафтогаз України М. Томко-Баньковська), дисципліну професійної та практичної підготовки вибіркової частини навчального плану: «Бізнес комунікації» (автор – директор Mainstream Д. Добрунова). Тому залученість до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців має системний характер і позитивно впливає на якість надання освітніх послуг.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Комплекс заходів, які сприяють професійному розвитку викладачів чітко регламентований в університеті низкою нормативних документів: «Концепцією професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА» (наказ 298 від 06.07.2018) (<http://surl.li/ovoxu>), «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників» (наказ №532 від 30.12.2020) (<http://surl.li/ovozg>), «Положенням «Про атестацію педагогічних працівників НаУКМА» (наказ №138 від 26.03.2018) (<http://surl.li/ovpad>). Заклад вищої освіти системно та послідовно дбає про науковий та професійно-методичний

розвиток викладацького складу. Так, науковий потенціал професорсько-викладацького складу підвищується завдяки програмам стажувань і міжнародної академічної мобільності для викладачів, які пропонує ЗВО. Наприклад, гарант ОП Коник Д.Лі пройшов стажування в Університеті Гельсінкі (Фінляндія), завідувач кафедри О. Сусська брала участь у міжнародному науковому проекті «Толерантність на кордонах Європи – вимір для України», 2018-2020рр. за участю Університету Людвіга Максиміліана (м. Мюнхен, Німеччина) тощо. ЗВО дбає й про підвищення викладацької майстерності НПП. На зустрічі з ЕГ віце-президент з науково-педагогічної роботи (навчальна робота) В.М. Ожоган проінформував, що, оскільки в університеті є низка непедагогічних спеціальностей, і відповідно викладацький склад не має базової педагогічної освіти, то в ЗВО існує кілька програм і курсів для професійного вдосконалення НПП: програма професійного розвитку науково-педагогічних працівників та педагогічних працівників НаУКМА (<http://surl.li/ovrbe>), базовий курс професійної майстерності викладачів НаУКМА та інноваційного курсу для викладачів НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Так, у 2020 р. доц. Зінченко А.Г. пройшла базовий курс професійної майстерності. Більше того, в університеті щороку проводиться конференція викладацької майстерності «Самозарадність викладачів та студентів» (<https://sway.office.com/HDbuWgbKIIub17mk?ref=Link>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності у ЗВО регулюється «Положенням про відзнаки та нагороди в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» (наказ 296 від 14.06.2021р.) (<http://surl.li/bjijt>). Відповідно до положення функціонує нагородна комісія НаУКМА, створена наказом НаУКМА № 181 від 05.04.2021 р., яка визначає претендентів на нагороди. Щороку відбувається конкурс «Викладач року в НаУКМА», де відзначаються кращі НПП. Викладачі університету нагороджуються відзнаками НаУКМА та відомчими дипломами, грамотами МОН України (так, 2020 році проф. В. Королько був нагороджений почесною відзнакою НаУКМА «Медаль Святого Петра Могили»). Крім того, в університеті ще з 2016 року розроблено «Положення про Преміювання співробітників НаУКМА за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах». Проте у самоаналізі (С. 19) зазначається, що викладачі ОП поки не отримували такі премії попри наявність публікацій у виданнях, котрі індексуються наукометричними базами Scopus і Web of Science. На уточнююче з цього приводу питання віце-президент з науково-навчальних студій О.П. Полюхович відповіла, що на момент створення положення таких публікацій було обмаль, тому документ працював як система заохочення. Зі збільшенням публікаційної активності викладачів змінилися підходи до виплати преміювань. Звідси для отримання премії необхідно мати певну кількість таких публікацій. Разом з тим, положення змін не зазнало.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Викладачі мають високий рівень галузевого професіоналізму і, що цінно, всім з них – практичний досвід роботи у сфері зв'язків з громадськістю (зокрема, на посадах PR менеджера проектів НУО «Фонд «Відкрита політика»; очільника комунікаційних департаментів представництв міжнародних організацій в Україні (ЮНІСЕФ, МФК/Світовий Банк); керівника ПР-агентства, що входило в міжнародну мережу комунікаційних агентств ЕССО Communications Network; виконавчої продюсерки та співзасновниці PaperPlanes Production тощо), знають реалії сфери PR, ринок праці, передаючи практично набутий багаж знань, умінь і навичок майбутнім випускникам. 2. Залученість до освітнього процесу і безпосередньо аудиторної роботи зі здобувачами професіоналів-практиків, провідних експертів галузі – п. 4. При чому не лише у форматі гостьових лекцій, тренінгів, майстер-класів, але й шляхом викладання роботодавцями інноваційних авторських курсів (нормативні ОК «Внутрішньокорпоративні комунікації», «Оцінка ефективності комунікаційної діяльності», «Репутаційний та бренд менеджмент»; ОК професійної та практичної підготовки вибіркового циклу «Бізнес комунікації»; в ОП нової редакції плануються ОК «Використання штучного інтелекту в комунікаціях» та «Розбудова кар'єри в галузі комунікацій»), які розробляються як запит на сучасні тренди та потреби галузі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Слабка сторона: відсутність у викладачів ОК «Англійська мова» (1 рік навчання), «Основи соціології», «Маркетинг», «Менеджмент», «Психологія» необхідних відповідно до п. 38 «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» 4 обов'язкових досягнень професійної діяльності за останні п'ять років; відповідно до уточненої Таб. 2 з 18 викладачів, що забезпечують освітній процес, лише 7 мають фахові публікації, тобто 38,8%, троє з них забезпечують викладання фахових ОК. Рекомендація: до початку 2024-2025 н.р. викладачам зазначених ОК привести у відповідність до вимог чинного законодавства досягнення професійної діяльності за останні п'ять років, мінімальна кількість яких обраховуватиметься не менш чотирьом; гарантові ОП, завідувачеві кафедри зв'язків з громадськістю на початку нового навчального року перевірити наявність у НПП необхідного мінімуму обов'язкових досягнень професійної діяльності. 2. Слабка сторона: невідповідність внутрішньої документації («Положення про преміювання співробітників НаУКМА за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах») реальному стану преміювань НПП. Рекомендація: адміністрації ЗВО до кінця 2023-2024 н.р. привести у відповідність «Положення про Преміювання співробітників НаУКМА за публікації у виданнях, що

індексуються в міжнародних наукометричних базах», оновивши в документі вимоги щодо кількості публікацій, за які преміюватимуться науково-педагогічні працівники.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ констатує, що професійна, академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які реалізують ОП, дає можливість надавати освітні послуги на належному навчально-методичному рівні. Позитивною практикою ОП є те, що професіонали-практики та відомі експерти галузі пропонують власні курси, котрі як нормативні чи вибіркові викладаються здобувачам. Хоч є необхідність у збільшенні викладачами (йдеться про викладачів ОК «Англійська мова» (1 рік навчання), «Основи соціології», «Маркетинг», «Менеджмент», «Психологія») кількості досягнень професійної діяльності за останні п'ять років відповідно до п. 38 «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». ЗВО створює необхідні умови, заохочує та стимулює професійне зростання викладачів, розвиток їхньої викладацької майстерності (організовує програми стажувань і міжнародної академічної мобільності для викладачів, курси для професійного вдосконалення НПП тощо), але разом з тим, не преміює професорсько-викладацький склад за публікаційну активність у наукометричних виданнях, що індексуються у базах Scopus і Web of Science. Звідси вирішальними в оцінюванні критерію 6 є підкритерії 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, які повністю відповідають вимогам, а підкритерії 6.1 і 6.6 відповідають частково. Тому ЕГ вважає, що Критерій 6 можна оцінити на рівень В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час онлайн-екскурсії ЕГ мала змогу детально розглянути матеріально-технічну базу ЗВО та переконатися в даних наведених у самооцінюванні. Навчальний процес на зазначеній ОП реалізується в 4 корпусі, що має назву Культурно-мистецький центр НаУКМА. Здобувачам доступні семінарські зали, котрі обладнані сучасною технікою, лекційні аудиторії з великою кількістю робочих місць, мультимедійне устаткування (проектори, інтерактивні дошки), комп'ютерні класи та кімнати для відпочинку (білий простір). У ЗВО функціонує Наукова бібліотека, загальний фонд якої налічує 999 120 примірників. З них друкована колекція складає – 737 088 примірників, електронна – 262 032. НаУКМА має доступ до різноманітних наукометричних баз даних: Dimensions, Google Scholar, Scopus, Web of Science Open Ukrainian Citation Index (OUCI). В університеті також діє Американська бібліотека імені Віктора Китастого (<https://al.ukma.edu.ua/>). Студентам та викладачам доступні тренінги та консультації, що допоможуть зрозуміти принципи діяльності бібліотеки та ознайомитись з можливими функціями інформаційних ресурсів. Навчально-методичне забезпечення розміщене на освітній платформі ЗВО DistEdu (<https://distedu.ukma.edu.ua/login/index.php>). Під час онлайн-зустрічей здобувачі зазначили, що при вступі кожному формується поштова скринька та надається ліцензійний пакет MSOffice 365, доступ до онлайн платформ GoogleAnalytic, ARIS Cloud та Creately. Зазначене програмного-комп'ютерне забезпечення сприяє покращенню методам навчання і викладання та підготовки студентів до викликів сучасного ринку праці. Проте зі слів гаранта ОП з'ясовано, що для повної реалізації ОП не вистачає ліцензованого пакету Adobe Acrobat. У ЗВО функціонує Відділ матеріально-технічного забезпечення (<http://surl.li/qeqzt>), завданнями якого є розробка плану закупівель та планування роботи комітету з конкурсних торгів. У НаУКМА фінансові, програмні, матеріально-технічні, навчально-методичні ресурси задовольняють потреби всіх учасників освітнього процесу та сприяють досягненню цілей та ПРН, визначених ОП «Зв'язки з громадськістю».

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами зустрічей ЕГ пересвідчилася, що НаУКМА надає безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для реалізації даної ОП. ЗВО забезпечує можливість вільно користуватися навчально-методичним і матеріально-технічним забезпеченням. Здобувачі та науково-педагогічні працівники підтвердили, що мають вільний доступ до укомплектованих мультимедійним обладнанням аудиторій і програмного забезпечення, необхідного для виконання навчальних завдань та наукових досліджень. Умови освітнього середовища, створенні у ЗВО, задовольняють потреби здобувачів і НПП, а вільний доступ до інформаційних ресурсів сприяє активному розвитку освіти та науки в університеті.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

За допомогою віртуальної екскурсії університетом було встановлено, що ЗВО дбає про безпечність освітнього середовища для здобувачів освіти. Заради збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу та продовження занять під час повітряної тривоги у НаУКМА функціонують укриття, устатковані стільцями й мультимедійним обладнанням. З метою запобігання плутанини здобувачів та усуненню великого накопичення університет розробив розподіл укриттів за навчальними корпусами та аудиторіями (<http://surl.li/qehaf>). У кожній аудиторії розміщені вказівки щодо найближчого укриття і план аварійних виходів. Усі навчальні корпуси та гуртожитки ЗВО забезпечені системою пожежної безпеки та первинними засобами гасіння пожеж. На території 1 корпусу академії знаходиться медична частина (лікар-терапевт і медична сестра), яка надає першу медичну допомогу всім потребуючим. Здобувачі та представники студентського самоврядування зазначали, що в ЗВО панує комфортна, доброзичлива атмосфера, в якій студенти можуть реалізувати свої таланти, удосконалити соціальні навички та розкрити творчі потенціали. У НаУКМА діє Культурно-мистецький центр (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/resursi/kulturno-mistetski-tsentr>), завданням якого є формування додаткових можливостей для творчого розвитку й культурного дозвілля студентства. Психологічну підтримку здобувачам надає Центр психологічного здоров'я та психологічного супроводу (<http://surl.li/qegzv>). У ході спілкування зі студентським самоврядуванням було з'ясовано, що освітнє середовище задовольняє потреби та інтереси здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна та інформаційна підтримка у НаУКМА здійснюється через офіційний сайт ЗВО, сторінки структурних підрозділів, соціальні мережі, освітню платформу DistEdu, розсилку інформації на корпоративні поштові скриньки. Університет надає безоплатний доступ до інфраструктури (навчальні аудиторії, комп'ютерні класи, спортивні й тренажерні зали) та інформаційних ресурсів (бібліотеки, наукометричні бази даних, програмне забезпечення). На базі НаУКМА також функціонує Відділ по роботі зі студентами (<http://surl.li/dxuxu>), який інтегрує здобувачів в академічну спільноту та долучає їх до університетських традицій. Соціальна підтримка забезпечується Центром соціальної роботи адаптації та підтримки студентів (<http://surl.li/dzyzb>). Організуються безкоштовні консультації, групові зустрічі «Могилянського кола спілкування», тренінги тощо. Студенти зазначають, що мають постійну комунікацію з гарантом, науково-педагогічними працівниками та адміністрацією ЗВО. Інтересами та потребами здобувачів також опікується Студентська колегія (<http://surl.li/qenhp>), котра сприяє розвитку культурних і спортивних ініціатив, функціонуванню студентських організацій та забезпечує простір для зростання особистісних і професійних навичок. За результатами зустрічей ЕГ з'ясувала, що НаУКМА достатньою мірою здійснює освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У 2023 році право вступу осіб з особливими освітніми потребами регламентувалося 8 розділом документу «Правилами прийому на навчання до НаУКМА» (<http://surl.li/opadm>). Університет забезпечує сприятливі умови здобуття освіти та безперешкодний доступ до всіх необхідних ресурсів. У 4 корпусі, де здебільшого відбуваються заняття здобувачів даної ОП, встановлений пандус та внутрішні й зовнішні поручні, влаштований спеціальний санітарний вузол. Через відсутність ліфта в корпусі, де найчастіше навчаються студенти ОП «Зв'язки з громадськістю», заняття для осіб з особливими освітніми потребами можуть проходити на першому поверсі. Під час розмови з гарантом з'ясовано, що на освітній програмі, яка акредитується, наразі не навчаються здобувачі з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У НаУКМА впроваджена чітка й зрозуміла політика, спрямована на вирішення різноманітних конфліктних ситуацій, що можуть виникнути під час освітнього процесу. Процедури розв'язання суперечностей унормовані низкою документів: «Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА» (<http://surl.li/bjjjt>), «Положенням про міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції в Україні НаУКМА» (<http://surl.li/qerkh>) та «Положенням про політику протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу в НаУКМА» (<http://surl.li/pdpbh>). В академії розроблений «Кодекс етики» (<http://surl.li/elwgh>), який зазначає загальні правила та принципи етичної поведінки всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі зазначили, що в разі виникнення конфліктних ситуацій, вони можуть вільно висловлювати своє невдоволення та мають змогу подати

заяву чи скаргу до кафедри (деканату) або ж звернутись до студентського самоврядування. На зустрічі викладачі повідомили, що під час реалізації ОП відбулась 1 конфліктна ситуація між студентами та науково-педагогічним працівником, у результаті якої викладач наразі не продовжує свою діяльність в стінах академії. У ході спілкування ЕГ переконалася в обізнаності здобувачі вищої освіти з процедурою вирішення конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Позитивними практиками є сучасна матеріально-технічна база, навчально-методичне та програмне забезпечення, що створюють комфортні умови навчання та сприяють успішній реалізації освітнього процесу. ЗВО ретельно піклується про створення безпечного освітнього середовища в умовах повномасштабного вторгнення і забезпечує безпечними та комфортними укриттями всіх членів освітнього процесу – п. 7.3. Здобувачам надається всебічна підтримка та за необхідності медична допомога.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабка сторона: під час зустрічей експертною групою було з'ясовано, що для повної реалізації освітньої програми не вистачає ліцензованого пакету Adobe Acrobat – п. 7.1. Рекомендація: відділу матеріально-технічного забезпечення до початку 2024-2025 н.р. впровадити в освітній процес спеціалізоване програмне забезпечення (наприклад Adobe Acrobat, Figma, Krita, Inkscape тощо). Загалом, у контексті Критерію 7, суттєвих недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Інфраструктура ЗВО (сучасні аудиторії з мультимедійним обладнанням, тренажерні й спортивні зали, укриття) створює комфортні та безпечні умови для розвитку наукової діяльності й здійснення освітнього процесу. Наявність різноманітних інформаційних ресурсів (доступ до бібліотек, наукометричних баз даних, платформ CAS, DistEdu) забезпечує повноцінну реалізацію ОП. Політика вирішення конфліктних ситуацій є прозора та чітко визначена. Зазначені факти дають можливість зробити висновок, що ОП за Критерієм 7 відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у ЗВО регулюється «Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх/освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» (наказ 206 від 19.04.2021 р.), «Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» (наказ 300 від 14.06.2021 р.), а також «Концепцією внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання» (наказ 107 від 22.02.2018). Гарант Д. Коник зазначив, що перегляд ОП «Зв'язки з громадськістю» здійснюється кожного року. За час існування програми проведено 3 перегляди, які полягали в уточненні назв і послідовності вивчення освітніх компонентів; перерозподілі кількості кредитів між різними освітніми компонентами; збільшенні кількості вибіркового освітніх компонентів. Підставами для оновлення ОП є пропозиції НПП, здобувачів, рекомендації стейкхолдерів, результати опитувань тощо. Результати оновлення відбиваються в змісті та умовах реалізації ОП і можуть застосовуватись до всіх її елементів. Внаслідок перегляду ОП у 2022 році додані вибірково професійно-орієнтовані курси «Семіотичні студії у PR та рекламі» та «Медіасередовище та професійна комунікація». За пропозицією здобувачів запроваджено курс «Соціологія комунікацій» замість загального курсу «Основи соціології». Також враховані побажання здобувачів щодо збільшення обсягу практичних завдань з дисциплін «Теорія та практика журналістики» та «Копірайтинг». Обговорення останніх змін ОП відбулося на розширеному засіданні кафедри зв'язків з громадськістю (протокол 12 від 22.12.2023), опис програми був розміщений для обговорення на сайті НаУКМА, а також у PR Masters - найбільшій професійній FB-спільноті п'яричників. За рекомендацією роботодавців запропоновано новий освітній компонент – авторський курс «Використання штучного інтелекту в комунікаціях».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП. Їх пропозиції враховуються при щорічному перегляді ОП, наприклад: відповідні зміни внесені до навчального плану на 2023-2024 н.р., які передбачили більшу кількість семінарських занять, ніж лекційних: «Інтегровані комунікації» (було: 22 л., 18 сем., стало – 18 л., 22 сем.); «Професійні стандарти PR-діяльності» (було: 22 л., 18 сем., стало – 18 л., 22 сем.); «Сталий розвиток організацій» (було: 22 л., 18 сем., стало – 18 л., 22 сем.); «Технології підготовки та поширення інформаційних PR-матеріалів» (було: 22 л., 18 сем., стало – 16 л., 24 сем.); «Публічний виступ» (було: 16 л., 12 сем., стало – 10 л., 18 сем.), з 2023/2024 н.р. збільшилась і кількість вибіркових дисциплін на прохання здобувачів: до ОП додано ОК «Копірайтинг для медіа» (4 кр. ЄКТС), «Медіапітчинг» (4 кр. ЄКТС), «Медіадослідження в PR: сучасні технології та інструменти» (4 кр. ЄКТС), «Фінанси та бюджетування в комунікаціях» (4 кр. ЄКТС), «Технології агрегації даних та візуалізації кросгалузевих звітів» (4 кр. ЄКТС). Свої зауваження, побажання щодо змісту програми та якості викладання конкретних курсів студенти можуть висловлювати під час зустрічей із завкафедри, засідань кафедри, щосеместрових анонімних електронних опитувань Центром забезпечення якості освіти. Цю інформацію під час зустрічей підтвердили завідувачка кафедри, гарант. Керівниця Центру забезпечення якості освіти на зустрічі з ЕГ зауважила, що студенти беруть участь в опитуваннях щодо якості як освітнього процесу в цілому, так і оцінки якості окремих ОК. Опитувальник складається з двох частин: 1) запитання про дисципліну: чи цікава тематика курсу, чи зрозумілі цілі, відповідність освітній програмі, структурованість матеріалу та чіткість його викладу, рівень заохочення викладачем активної участі студентів на семінарських та практичних заняттях, забезпеченість курсу літературою та матеріально-технічними ресурсами, прозорість системи оцінювання та її відповідність силабусу тощо; 2) відкриті запитання: скільки годин студент витрачав на підготовку до занять, яку оцінку він розраховує отримати за курс, що сподобалося під час вивчення дисципліни та що не сподобалося і що можна було б змінити в майбутньому. Під час зустрічі здобувачі наголосили, що викладачі і після завершення курсу запитують щодо освітніх компонентів та їх наповненості, а гарант проводить опитування щодо загальної якості освіти на ОП. На відкритій зустрічі О. Чайкун зазначила, що після завершення курсу завжди проводить опитування, чи задоволені студенти отриманими знаннями, що потрібно змінити чи додати. Гарант повідомив ЕГ, що у 2023 році в рамках перегляду ОП також організував зустрічі з кожним курсом для обговорення її та покращення. Оскільки ОП є доволі новою, а також представники студентського самоврядування нещодавно на посадах, то при розробці та перегляді програми активно не залучались, хоча обізнані про таку можливість.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічей ЕГ переконалася, що взаємодія з роботодавцями має реальний характер, вони залучені до освітнього процесу ОП, зокрема на етапі її перегляду, реалізації та працевлаштування здобувачів. До обговорення освітніх компонентів також залучені роботодавці. Цей факт вони підтвердили під час зустрічі. Формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП відбувається за безпосередньої участі роботодавців – серед розробників ОП 2023 року В. Чернова, директор з розвитку PR-агентства Newsfront Communications (цю інформацію було підтверджено на Зустрічі 6). Також представники роботодавців залучені до атестації здобувачів вищої освіти. Кафедра зв'язків з громадськістю рекомендувала на голову комісії директора Newsfront PR В. Чернову. Для ОП співпраця з роботодавцями та систематичний моніторинг ринку праці є пріоритетним напрямом діяльності, бо завдяки цьому досягається високий рівень конкурентоспроможності випускників у галузі. Щоб краще врахувати потреби роботодавців, щороку відбувається обговорення ОП із залученням професійної спільноти. Зокрема, за пропозиціями роботодавців до ОП додано нормативні курси «Основи виробництва медіапродукту», «Зв'язки із ЗМІ», «Теорія та практика рекламної діяльності». У грудні 2023 р. прийнято рішення запровадити в навчальний процес дисципліни «Використання штучного інтелекту в комунікаціях» (гарант ОП уточнив під час візиту ЕГ, що цей авторський курс погодилась викладати директор агенції Semantrum О. Шабуніна) та «Розбудова кар'єри в галузі комунікацій». Налагоджена тісна співпраця із практиками PR, що представляють як агентський бізнес, так і є очільниками PR та комунікаційних департаментів державних органів, міжнародних організацій та бізнесу. Під час зустрічі гарант зазначив, що Ради роботодавців на ОП не сформовано.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На зустрічі з ЕГ керівниця центру кар'єри та працевлаштування студентів та випускників І. Картавцева повідомила, що при службі Президента НаУКМА діє окремий напрям комунікації з випускниками, який тісно співпрацює з Асоціацією випускників НаУКМА, у тому числі й відслідковує їх кар'єрний шлях. Перший випуск здобувачів за ОП «Зв'язки з громадськістю» відбудеться у 2024 році. Проте кафедра зв'язків з громадськістю вже у 2022 році започаткувала приватну групу у Фейсбукі для випускників кафедри, що буде використовуватися для комунікації і з майбутніми випускниками ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Питання якості навчання і викладання та організації освітнього процесу розглядаються Навчально-методичною комісією, Комітетом з якості Вченої Ради та самою Вченою Радою НаУКМА. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в НаУКМА передбачає процедури забезпечення якості освіти, моніторинг і оновлення ОП та навчальних планів, оцінювання результатів навчання здобувачів, систему і механізми забезпечення академічної доброчесності, систему підвищення кваліфікації НПП, моніторинг забезпечення публічності інформації про ОП, розвиток і вдосконалення інформаційних систем університету. ЕГ на зустрічі зі здобувачами переконалася, що ЗВО систематично проводить опитування, що дозволяють швидко реагувати на недоліки, які з'являються у процесі реалізації освітньої програми та її компонентів. Складовою внутрішнього забезпечення якості є моніторинг якості викладання та наукової діяльності викладачів. В університеті діє «Положення про оцінювання результатів професійної діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників Національного університету «Києво-Могилянська академія» (від 29.01.2024 р. № 35). Метою запровадження в НаУКМА такої системи оцінювання професійної діяльності працівників є досягнення інституційної досконалості (excellence) в науковій та освітній діяльності, реалізація місії та стратегії НаУКМА, моніторинг динаміки розвитку кафедр та факультетів; реалізація принципів прозорості та об'єктивності в оцінюванні професійної діяльності. Для покращення ОП залучаються стейкхолдери, деякі з них викладають за сумісництвом або надають місця практики/роботи для здобувачів (А. Дарій, Н. Улинець ін.). Системний контроль ОП та освітньої діяльності здійснюється кафедрою. Під час здійснення цих процедур принципових недоліків в ОП та її реалізації виявлено не було.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Освітня програма «Зв'язки з громадськістю» проходить процедуру акредитації вперше. Під час візиту віце-президент з науково-педагогічної роботи (навчальна робота) В. Ожоган, в. о. декана факультету соціальних наук та соціальних технологій О. Дем'янчук зазначили, що всі рекомендації за результатами акредитації будуть детально розглянуті, проаналізовані та обговорені на інституційному рівні [Фінальна зустріч].

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті НаУКМА сформована культура якості вищої освіти шляхом всебічної залученості всіх представників ЗВО та наявності відповідних процедур її забезпечення. Викладацький склад вмотивований донести інформацію до здобувачів і закріплювати набуті знання на практиці. Викладачі використовують різні інтерактивні форми під час занять, про що вони розповіли експертам на зустрічі. Своєю чергою, здобувачі мають власні очікування щодо освітнього процесу, знають про свої права та обов'язки, позиціонують себе як партнерів кафедри. До сформованої культури якості належить також дотримання і високий рівень популяризації академічної доброчесності в університеті. ЕГ з'ясовано, що процес культури якості освітньої діяльності передбачає моніторинг і періодичний перегляд ОП; забезпечення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі і в дистанційному режимі; забезпечення публічності інформації; підвищення якості викладання; створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату, моніторинг якості освітнього процесу. Представники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП упродовж роботи науково-методичної комісії НаУКМА, Вченої Ради, у складі спеціально створених секцій, робочих груп по розробці конкретних документів. Представники студентського самоврядування представлені в органах управління НаУКМА (Вчена рада, ради факультетів, стипендіальна комісія тощо). Старостат представляє інтереси студентства та є своєрідним зв'язком між студентством і адміністрацією НаУКМА, деканатами факультетів.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Для покращення ОП залучаються стейкхолдери, деякі з них викладають за сумісництвом або надають місця практики/роботи для здобувачів (А. Дарій, Н. Улинець, ін.) – п. 8.5. Налагоджена тісна співпраця із практиками PR, що представляють як агентський бізнес, так і є очільниками PR та комунікаційних департаментів державних органів, міжнародних організацій та бізнесу. Представники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП упродовж роботи науково-методичної комісії НаУКМА, Вченої Ради, у складі спеціально створених секцій, робочих груп по розробці конкретних документів – п. 8.7.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабка сторона: пропозиції, побажання щодо змісту програми та якості викладання конкретних курсів студенти можуть висловлювати здебільшого під час зустрічей із завідувачкою кафедри, викладачами, гарантом – процес носить більше неформальний характер, результати таким чином внесених пропозицій та побажань не фіксуються. Рекомендація: завідувачці кафедри звернути увагу на документальне оформлення обговорення конкретних пропозицій здобувачів під час зустрічей.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Аналіз фактів дає підстави для ЕГ вважати, що забезпечення якості освіти в ЗВО відповідає вимогам Критерію 8. Дотримано вимоги до розробки, перегляду та моніторингу ОП. Система забезпечення якості освіти демонструє вчасне реагування на потреби сьогодення в цій галузі. Експертна група встановила, що ОП «Зв'язки з громадськістю» загалом відповідає вимогам Критерію 8. Зазначені рекомендації можуть бути швидко взяті до уваги та реалізовані.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури регулювання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу регулюються такими нормативними документами: «Статут НаУКМА» (<http://surl.li/dxyzq>), «Положення про організацію освітнього процесу у НаУКМА» (<http://surl.li/qdhbs>), «Правила внутрішнього розпорядку» (<http://surl.li/qdgmh>), «Положення про дистанційне навчання в НаУКМА» (<http://surl.li/elwfr>), «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА» (<http://surl.li/bjijt>), «Кодекс етики НаУКМА» (<http://surl.li/eqnga>). На офіційній вебсторінці ЗВО (<https://www.ukma.edu.ua/>) у розділі «Нормативні документи НаУКМА та доступ до публічної інформації» (<http://surl.li/pvlih>) міститься широкий перелік інших внутрішніх документів, які регламентують різні сфери діяльності ЗВО – ліцензія університету, положення про комісії, комітети, ради та їх персональний склад, звіти НаУКМА, фінансові документи, рейтингові списки, засади запобігання корупції тощо. Також додаткова інформація розміщена на університетському ресурсі САЗ й освітній платформі DistEdu, де здобувачі та науково-педагогічні працівники ОП мають доступ до журналу й можуть ознайомитись з розкладом занять. Варто і відзначити активність ЗВО у соціальних мережах, зокрема в Facebook (<https://www.facebook.com/naukma>) та Instagram (<http://surl.li/qdhpf>). Під час онлайн-зустрічей здобувачі та викладачі ОП підтвердили прозорість та публічність інформації.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект освітньої програми опублікований на сайті кафедри зв'язки з громадськістю НаУКМА (<http://surl.li/qdjrr>). Зазначені чіткі дати подачі пропозицій та зауважень на адресу гаранта або через електронну форму. Процедура створення, затвердження та модернізації ОП визначається «Положенням про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти в НаУКМА» (<http://surl.li/qdilh>). Для забезпечення якості вищої освіти та підтвердження актуальності, ОП підлягають щорічному моніторингу. Зазначену процедуру здійснює гарант ОП та робоча група, за участі провідних фахівців відповідної галузі, роботодавців, здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів. На сайті університету існує портал для громадського обговорення проектів освітніх програм, де всіх охочих запрошують залишити відгуки й пропозиції для покращення ОП. Результати обговорення проектів зведені у таблиці та розміщені на офіційній сторінці ЗВО (<http://surl.li/qdjej>). У ході спілкування з роботодавцями, директори PR-агенцій зазначили, що залучалися до обговорення і модернізації ОП, а саме заповнювали електронну форму рекомендацій на сайті та надавали свої пропозиції гаранту.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та

компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО (<https://www.ukma.edu.ua/>), в розділі Освіта, на вкладці Бакалаврські програми (<http://surl.li/qdiib>) розміщена ОП «Зв'язки з громадськістю». Зацікавлені особи можуть ознайомитись зі змістом, метою, характеристиками та особливостями освітньої програми. Також у публічному доступі на сторінці факультету соціальних наук і соціальних технологій (<http://surl.li/qdkds>) розташована інформація щодо зазначеної ОП, зокрема профіль програми, ключові результати навчання, професійні профілі випускників, можливості подальшого навчання тощо. У той же час існує ряд сторінок зі схожими покликаннями та змістом, що в якійсь мірі дезорієнтує та не надає потрібну інформацію в повному обсязі. В НаУКМА діє освітня платформа DistEdu, за допомогою якої забезпечується доступ до інформації щодо навчальних дисциплін – тестів, завдань, силабусів тощо. Варто зазначити, що платформа не є загальнодоступною, тому здобувачі можуть ознайомитись зі змістом ОК, методами викладання, результатами навчання, формами оцінювання лише перед початком курсу. Протягом онлайн-зустрічей ЕГ з'ясувала, що при вступі кожному здобувачу формується особиста поштова скринька та забезпечується доступ до DistEdu. Варто також зазначити, що на головній сторінці сайту ЗВО в розділі «Новини» усі учасники освітнього процесу можуть знайти актуальну інформацію щодо подій та заходів у НаУКМА. У своїй діяльності університет використовує не лише формальні канали зв'язку, а й соціальні мережі (Facebook, Instagram, Telegram).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявні чітко визначені нормативні документів, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Окреслена процедура збору й аналізу пропозицій та зауважень стейкхолдерів, яка дозволяє враховувати різні погляди під час розробки й модернізації освітньої програми. НаУКМА активно використовує свій веб-сайт як центральний інформаційний ресурс, де надає детальну і структуровану інформацію. Активність ЗВО у Facebook та Instagram свідчить про бажання встановити ефективний зв'язок зі спільнотою, сприяючи відкритості, прозорості та публічності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабка сторона: порушена логічна структура оприлюднення нормативних документів, можлива фільтрація тільки за назвою чи датою; накази, положення, кодекси, методичні рекомендації – розташовані в одному переліку. Рекомендація: технічно-інформаційній службі, яка займається веденням офіційного сайту ЗВО, до початку 2024-2025 н.р. розробити механізм розмежування різних за видом документів для зручного доступу до них.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Експертна група пересвідчилась, що діяльність НаУКМА є прозорою, публічною та відображена на офіційних сторінках ЗВО. ЕГ дійшла висновку, що ОП за критерієм 9 відповідає рівню В. Наявні недоліки не перешкоджають реалізації ОП та можуть бути оперативно усунені.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Супрун Володимир Миколайович

Члени експертної групи

Сушкова Олена Миколаївна

Василенко Кароліна Сергіївна